III. évfolyam — Arad, 1888. Augusztus 12. Vasárnap. — 219-ik szám.

Szerkesztőség:
Kasinczy-utcza 1. szám, földszint.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Petőfi-utcza 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnap utáni szám 8 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva.

Egész évre	12 frt
Fél évre	6 frt
Negyed évre	3 frt
Egy hóra	1 frt

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr

Hirdetések helyben fizetendők.
Százalékot nem adunk.

Szakemberek.

Arad, augusztus 11.

Azt szokták mondani különösen a nálunk tulságosan látogatott jogi szakra, hogy ott semmit sem tanul az ember, mert ha mint jogvégzett belép az ügyvédi irodába vagy valamely hivatalba, semmit sem tud. Hát az bizonyos, hogy a kezelésre, ügyrendre vonatkozó ismereteink nem lehetnek az elméleti tanulmányokból, s hogy a gyakorlati alkalmazás sok uj és addig ismeretlen viszonnyal ismertet meg, de az is kétségtelen, hogy az elméleti tudástól kell mindannyiszor tanácsot és utasitást kérnünk, valahányszor a gyakorlatban intézkedni s dönteni kell. Az elmélet képezi az alapot, melyen állunk. Az tehát, a ki hivatalba belépve, teljesen tudatlan és vezetés nélkül egy lépést sem képes tenni, arról meg lehetünk győződve, hogy nem tanult és ennek folytán nem is tud semmit.

A felsőbb szakoktatásból tanuljuk meg szakunk fővezérelveit és eszméit, s éppen ezeknek ismerete képezi anyagát annak, amit szakképzettségnek és szakmiveltségnek nevezünk. Mai nap pedig az állam- és életviszonyok sokoldalusága és bonyolodott volta korában mind magasabb kvalifikáczio, értve nem csupán az alakit, hanem a tartalmit, a bizonyitványnak, oklevélnek megfelelő tudást, szükséges a hivatalok ellátására. Bizonyos, hogy a chablonokat és a praxist el lehet sajátitani, s azért egy díjnok, vagy irnok, ki 15—20 év óta dolgozik valamely hivatalban jobban érti a dolgokat, mint egy ma belépő qualifikált gyakornok, s talán el is tudná intézni a pénzügyigazgató vagy postaigazgató vagy törvényszéki elnök teendőit; de hogy ennek káros visszahatása abban nyilvánulna, hogy a hivatali funkczióban alaki szempontok foglalnák el az elvi és eszmei álláspontokat, az bizonyitásra nem szorul. A hivatalok rotácziós gépekké sülyednének, melyek a beléjük tett aktákat átalakitott alakban kidobnák magukból.

Azért kellenek tehát mindenhová szakemberek, hogy ne gépek módjára dolgozzanak a hivatalok, hanem mint szaktestületek, melyek elárulják azt, hogy értenek a dologhoz és gondolkoznak. Ez a fő dolog, ez határozza meg a hivatalok szellemi szinvonalát, menynyire értenek az emberek a dologhoz, s mennyire tudnak gondolkozni. Ez ad ön állóságot és irányt a hivatalnok tevékenységének s nem engedi gépies egyformaság rabjává lenni. Alapját pedig mindennek kétségkivül a szakmüveltség és szakképzettség képezi. És épen, mivel nálunk a felső iskolák tanuló ifjuságának zöme csak névleg szerzi meg a minősitést, — tudniillik a bizonyitványt, — oklevelet, — beéri felületes ismeretekkel, és sem kedve sem vágya nincs a dolgok mélyére és lényegére hatni, azért nincsenek elég jó hivatalnokaink. Van ennek külömben más nagy oka is, mely abban áll, hogy a hivatalok nagyobb része nincs megfelelően dotálva. De hát ez csak második ok, melynek megbeszélése más térre vezetne, s azért attól ezuttal eltekintünk, s mely a mai sulyos pénzügyi helyzetben nem is lehet másként.

Azon eszmék, melyeket a szakképzettségről röviden elmondottunk, vezérelhették Baross Gábor miniszter urat — mert őt mindig eszmék vezérlik — midőn taval vasuti szaktanfolyamot állitott, mely egy évi fennállás után már 90 szakembert szolgáltatott a vasutaknak, s midőn most az őszre posta- és táviró-szaktanfolyamot tervez. Nem lehet eléggé becsülni ezen intézkedések jelentőségét ma, mikor a vasuti technika, a posta s telegráf terén óriási gyorsasággal halad a világ. Mikor minden év meghozza seregesen találmányait a vasut, a táviró tökéletesitésében, s a posta mindenféle ujitások által lesz kényelmesebbé, olcsóbbá téve, szóval mikor a világforgalom oly erővel lüktet, mint napjainkban, akkor ennek leghatalmasabb eszközei, a vasut, posta, táviró, ne kapjanak szakembereket, hanem bibelődjenek járatlan fiatal erők betanitásával?

A tervbe vett posta és táviró szaktanfolyamba jogi képzettséggel, illetve érettségi bizonyitványnyal vagy ezzel egyenrangu iskolai képzettséggel biró ifjak fognak felvétetni. A tanfolyam sikeres bevégzése után, mely 10 havi elméleti és 3 havi gyakorlati képzésre van alapitva, a jogi képzettséggel birók a posta- és távirdaigazgatóságoknál és a közm. és közl. miniszterium központjában, az érettségi bizonyitványnyal birók pedig a posta- és táviró-kezelési illetve külszolgálatnál nyernének alkalmazást és további előléptetést. Egyidejüleg kimondatnék, hogy az 1890. évtől kezdve a posta- és táviró szolgálatban gyakornoki és mind ama tisztviselői állásokra, melyek a törvény értelmében nincsenek igazolványos altisztek számára fentartva, sőt a mennyiben igazolványos pályázók nem jelentkeznek, ez utóbbiakra is — csak olyanok alkalmazhatók, kik a posta- és táviró szaktanfolyamot sikerrel bevégezték. Ez által kellőleg biztositva lesz az, hogy azok, kik e tanfolyamot sikerrel bevégezték, rövid idő mulva megfelelő állomásokban elhelyeztessenek.

Fölhivjuk e tanfolyamra az ifjuság s a szülők figyelmét!

(F.)

Tisza Kálmán miniszterelnök, mint annak idején már jelentettük, tegnap a fővárosba érkezett. A miniszterelnök ezuttal több fontos ügyet akar véglegesen elintézni, azok közül, a melyek a törvényhozás jövő ülésszaka elé terjesztetnek.

Trefort miniszter átirata Simor herczegprimáshoz. A lapok által sokat szellőztett nagyszombati ügyben, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, augusztus 8-án, Simor János esztergomi bibornok-herczegprimáshoz, mint táviratunk kivonatosan már közölte, a következő átiratot intézte:

Czimnek 1885. évi febr. 16-án, 1206. sz. a. kelt nagybecsü átirata alapján, 1885. évi decz. 23-án 7079. sz. a. kelt körleveleben intézkedtem az iránt, hogy a róm. kath. tanitó- és tanitónőképezdék felett a m. kir. kormány felügyeletét a kir. tanfőigazgatók helyett azontul a kir. tanfelügyelők gyakorolják. A kir. tanfelügyelők, mint a m. kir. kormány illetve a vallás- és közoktatás ügyi m. kir. miniszter megbizottjai, megjelentek a tanképesitő vizsgák alkalmával ugy a budapesti, mint a többi r. kath. tanitó és tanitónőképezdékben, a vizsgát tevő növendékekhez kérdéseket intéztek, az osztályozásnál szavazatukat érvényesitették s a jegyzőkönyveket, az anyakönyveket, valamint a tanitó és tanitónői oklevelet aláirták. A nagyszombati róm. katholikus tanitóképezdében az 1887/8. tanév végével tartott képesitő vizsgák alkalmával Regéczy József igazgató-tanár, minden előzmény nélkül s az egyházmegyei főtanfelügyelő helyettesének és a tanári kar többi tagjainak ellenkező nézete daczára kijelentette az ott megjelent s ezen képezde felügyeletével általam megbizott Bartal Rezső esztergommegyei kir. tanfelügyelőnek, hogy neki az intézet és az abban tartott vizsgálat szemléletén kivül egyéb joga nincs, a vizsgálatról vezetett jegyzőkönyv és a tanitói okleveleknek a kir. tanfelügyelő által leendő aláirását megtagadta, noha a kir. tanfelügyelőt ez alkalommal is határozottan, külön utasitottam, hogy a képesitő vizsgálatnál kérdezzen, az osztályozásban vegyen részt és az okleveleket irja alá. — Tisztelettel felkérem czimet, méltóztassék Regéczy József igazgató tanárt, kit jelenlegi állására, 1886. évi november hó 4-én 43490. sz. a. kelt rendeletemmel, Czim ajánlatára én neveztem ki és m. évi nov. hó 28 dikán 45825. sz. a. rendeletemmel állásában megerősitettem, ezen magatartásért szigoruan megróni és elrendelni, hogy a képesitést nyert tanitójelöltek tanitói okleveleit aláirás végett nevezett kir. tanfelügyelőnek sürgősen küldje meg és a kir. tanfelügyelőt felügyeleti jogának gyakorlatában akadályozni ezentul óvakodjék. Ha netalán Regéczy József igazg. tanár az engedelmességet jövőre is megtagadná, őt, mint általam kinevezett tisztviselőt, illetményeinek beszüntetése mellett, állomásától fel fogom függeszteni s ellene fegyelmi eljárást fogok elrendelni. Czim mielőbbi nagybecsü intézkedését és annak eredményéről szives értesitését kérve fogadja stb.

Midőn a kultuszminiszter ez átiratát közöljük, annak a reménynek adunk kifejezést, hogy az, ez átirat értelmében teendő intézkedések egyszer mindenkorra lehetetlenné fogják tenni e téren az összeütközéseket, az állami és egyházi hatóságok közt.

A magyar-román határ rendezése. Kolozsvárról távirják pénteki keltettel az „Orsz. Ért."-nek, hogy a magyar-román határrendező bizottságban az oláh bizottsági tagok által előidézett differencziák, melyek miatt a bizottság munkálata is szünetelt, kiegyenlitettek s igy remény van arra, hogy a határrendezési munkálatokat 8—10 nap alatt befejezik.

Strossmayer mozakodik. Az „Obzor," Strossmayer püspök a kievi ünnep epilogusául vezérczikket hoz, a melynek figyelemreméltó része igy hangzik:

„Strossmayer neve a horvát királyságon kivül is, az egész világon fényben ragyog. Senki sem kételkedhetik Strossmayer megadásában a katholikus egyház, hüségében és ragaszkodásában a trón iránt. De a horvát Maecenas ezen kivül még szláv is és mint minden igazi és becsületes szláv, ugy ő is meg van győződve, hogy a szláv népek jobb sorsnak mennek eléje. E sorsra nézve döntő befolyással lehet és lesz is a szláv családnak leghatalmasabb testvére az orosz nép. Ez a processzus már folyamatban van ma is; jól tudják ezt az urak Budapesten és Bécsben s azért szeretnék oly nagyon, ha Oroszország a föld szinéről letünnék. Ez esetben nincs szó állami közösségről; senki sem gondol ilyen chimaerára. Ezuttal kulturális szláv kölcsönösségről (?) van szó. Ez a kölcsönösség az egyes szláv népeknél és törzseknél mindenesetre erősbiteni fogja a nemzeti öntudatot s ha hol ez a tudat erős, ott ama különféle idegen elemek befolyásának utja el van állva, mely a horvát népet erkölcsileg megfertőztethetné és anyagilag megsemmisithetné.

Természetesen az osztrák-magyar monarchia két népe előtt, mely eddig abhoz volt szokva, hogy a szlávot alárendelt fajnak tekintse, csak arra valónak, hogy czéljait szolgálja — gyanus minden olyan mozzanat, minden eszme, mely a szlávok nemzeti jellegének fentartására czélozz. Hogy nem kisérlették már meg, hogy bennünket germanizáljanak? S nem tesznek-e kisérleteket, hogy magyarokká legyünk? Hála isten, mind e kisérleteket túléltük és helyt fogunk állani velük szemben továbbra is; de mindenesetre szemeseknek kell lennünk s minden eshetőségre jó fegyverekkel lássuk el magunkat. A legjobb fegyver azonban az a tudat, hogy egy nagy szláv népnek fiai vagyunk — s ezt ellenfeleink is tudják. Az a jelszó „Szláv particularismust a panslavismus ellen", nem más, mint fegyver, ellenünk azon értelemben: „Válasszuk szét őket s akkor minden egyessel annál könnyebben boldogulunk." Ez az elv szép és egyszerü, de régi: „divide et impera" — csakhogy mi is megtanultunk latinul.

A bécsi és pesti urak lármája egészen kárba veszett. Már meg kellett arról győződniök, hogy nagyon hamar ütni fog az az óra, a mikor majd sem az erdész, sem a vasuti hivatalnokoknak nem kell magyarul tudniok, a mikor majd Bosziában és Herczegovinában nem alkalmaznak senkit sem, akinek sejtelme sincs a horvát-

---

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Augusztus 12.)

Három hatalmasság.

(Egy régi adoma után)

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Irta:

Széchy-Lorenz Josephine.

I.

Személyek.

Saboroff Feodor, orosz tengerész hadnagy.
Egy tiszt.
Egy idegen.
Egy kamarás.
Egy pincér.
A darab Bécsben játszik, 1815-ben.

ELSŐ JELENET.

A bécsi burg előtti tér.

Saboroff egyedül.

Saboroff, (orosz tengerészruhában, keresve néz körül.) Csak tudnám legalább, hogy melyik kapun léptek be; ezen itt előttem vagy azon ott? Bajos, igen bajos és itt nincsen senki, a kit megkérdezhetnék. (A kapu felé lép és kutatva pillant be.) A császári őrök feszesen járnak alá s fel, hozzájuk kell fordulnom, nem marad egyéb hátra. Tehát lépjünk be gyorsan. (Egyet lép a kapucsarnok felé, de abban a pillanatban visszahuzódik ujra.) Ott jő valaki; egy ur egyenruhában, talán megkisérhetném ezzel szerencsémet, ő bizonyára felvilágositást adhatna nekem!

MÁSODIK JELENET.

Saboroff, egy tiszt (egyszerü egyenruhában.)

A tiszt. (Saboroffot érdekkel megnézve és könnyedén üdvözölve.) Ugy látszik, ön idegen itt, hadnagy ur, legalább ugy tetszik nekem, mintha valamit keresne?

Saboroff. Ugy van, uram; Orosz tengerész hadnagy vagyok és kormányom megbizásából jövök, hogy a czárnak, a ki itt a kongresszuson időzik, néhány sürgönyt átadjak. Alig érkezve ide, azonnal hozzá fogtam, hogy a czárt felkeressem; szerencsésen el is érkeztem idáig a burg-ig, de sem azt nem tudom, hogy a császárt odabenn hol találjam, sem azt, kihez forduljak felvilágositásért és — a mi a legfatálisabb — nem is ismerem a czárt, mert azelőtt soha sem voltam Szent-Pétervárt, és eddig ugy szólván, hajómról le sem szálltam. Pedig szeretném kötelességemet minél előbb és a leglelkiismeretesebben teljesiteni.

A tiszt. Szivesen segitnék, mert kötelességérzése és lelkiismeretessége tetszik, és a legjobb felvilágositással szolgálhatnék, mert igen jól ismerem ki magamat Bécsben habár én is csak idegen vagyok, de tudom, hogy az ön császárja e pillanatban nincsen a burgban, és hogy két óra letelte előtt vissza se tér.

Saboroff (kedvetlenül.) Ah! ez valóban bosszantó, mert a sürgönyöket személyesen kell átadnom a czárnak és most még két óráig várni.

A tiszt. Nos hát, mivel sürgönyeit személyesen kell kézbesitenie a czárnak, és ezt most ugy sem teheti, inditványozom hogy az alatt — ha önnek tetszik — tegyünk egy kis sétát Bécs utczáin. Megmutatom önnek a város látványosságait, beszélek önnek a legkiválóbb személyiségekről, azok intriguáiról; az udvar és magas társaság kedvtelései — és ünnepélyeiről; a hölgyekről, szóval mindenről, a miről hallani kiván. On pedig szólni fog nekem magáról, szolgálatáról az orosz flottáról, a tisztekről, az ön családjáról, kilátásairól és a miről még tud. Nos, hogy tetszik inditványom?

Saboroff (elragadtatva.) Oh, pompásan! és bók nélkül legyen mondva, ön nekem tetszik és bizonyára a legszeretetreméltóbb kalauz, melyet valaha kivánhattam volna; tehát kezdjük meg bolyongásunkat e modern Babylonban. De előbb engedje, hogy históriámat elmondjam; nem valami érdekes, igen rövid s önnek aztán annyival több alkalma és ideje nyilik, nekem elmondani, hogy itt mi történik, de mindenek előtt azt, hogy császárom hogy érzi magát itten, hogy van s a többi; mert ugy látszik, ön bővelkedik a tárgyban.

A tiszt. Ugy van, persze. Mindenkinek a ki Bécsben él vagy Bécsbe ellátogat, van miről beszélnie, és főkép most, midőn az európai hatalmak kongresszusa itt összegyült, hogy a világot, melyet a most Elba szigetén pihenő Napoleon felforgatott, ujra rendbe hozza. Császárok és császárnék; királyok és királynők; számtalan herczeg, gróf és bárók bájos feleségeikkel lepik el a burgot, képzelheti tehát, hogy hány cselszövény és jelenet foly mostanában itt le. — De ön történetét akarta elbeszélni, mielőtt körutunkat megkezdenők; kérem tehát —

Saboroff. No, én igen rövid leszek. Szegény nemesnek fia vagyok. Édes apám dusan meg volt áldva gyermekekkel, de annál kevesebb világi jóval, sokáig szolgálta hazáját a nélkül, hogy valamire vitte volna, mert a czár hihetőleg soha nem lett reá figyelmes, hiszen (sóhajtozva) Oroszország nagy és a czár messzi van. — Edes apám különben már meghalt és én a flottánál szolgálok, ama ép oly forró, mint könnyen érthető vágyral, hogy nem sokára a kapitányi rangra felvigyem.

A tiszt (mosolyogva.) Kapitányi rangra? Nos én meg vagyok győződve, hogy azt igen hamar el fogja érni.

Saboroff (kaczagva meghajtja magát.) Igen jóakaró meggyőződés, de fájdalom még nagyon sokan vannak előttem.

A tiszt. Igenis, de — habár Oroszország nagy, még sem mindég messze a czár; állás pedig elég van, jóravaló embereket szivesen használnak mindenütt és végre figyelmes lesz a császár önre. Aztán már biztos az avancement-ja, és akkor, kedves uram, akkor —?

Saboroff, (vidoran.) Nos akkor remélem, hogy egyszer őrnagygyá is leszek; természetesen jócska idő mulva.

A tiszt, (mosolyogva.) Az őrnagyi kinevezés már zsebében van.

Saboroff, (csodálkozva néz a tisztre, hozzá lép és karjait oldalára támasztva, jókedvüen felkiált): On hamar léptet elő engem, tisztelt uram; ily hamar a czár nem tenné.

A tiszt. A császár? Ej, fogadok, hogy önt még ma ezredesnek nevezi ki, mihelyt megkapja sürgönyeit.

Saboroff. (Jókedvüen és hangosan felkaczag.) Ohó! Ez előléptetés rohamlépésben! — ez már nem járja, és — különben ön jól ért ahhoz, hogy egy fiatal embert felbátoritson ama rózsás szinekkel, melyekkel pályáját kifesti. De mivel, hogy már oly büvös légvárakat épitünk ketten, melyek fájdalom, nagyon is hamar a semmibe foszolnak, még egyet akarok hozzátenni, a mi nekem — köztünk legyen mondva — még jobban nyomja a lelkemet . . .

A tiszt. Adósságai vannak?

Saboroff. Még rosszabb, — szerelmes vagyok!

A tiszt. Aha! ugy állunk, ezredes ur?

Saboroff. Kérem, egyelőre még hadnagy! — szeretek egy szép, fiatal leányt, egy lényt tele igézettel, szeretetreméltósággal.

A tiszt. Mondjunk röviden egy angyalt! — Tehát két urnak szolgál: császárjának és Amor istennek. Gratulálok! és mikor lesz az esküvő?

Saboroff. Az esküvő? Ah kedves uram az még jó messzi van. Katinkám nagyon szeret; hanem apja más véleményben van, mint mi, mert ő nem képes leányának hozományt adni és — a hadnagyi fizetéssel nem élhetünk meg, a mint ő fájdalom nagyon is helyesen állitja.

A tiszt. (félig komoly, félig trélás kifejezéssel.) Hiszen ön ezredes.

Saboroff. Igenis, ezredes az ön kinevezése szerint, ez nem sokat segithet nekem. (Változott hanggal komolyan,) de Istenemre mondom, helyzetem gonosz, szerelmem kilátástalan, házasságom lehetetlen és a mellett még az a veszedelem is fenyeget, hogy Katinkát valamely gazdagabb kérő miatt elveszitem. Adjon ön ebben is tanácsot, vigasztaljon ebben is; ön oly szépen tud vigasztalni!

A tiszt. Nem látok semmi akadályt. A császárnak segitenie kell és segiteni fog.

Saboroff. (Keserü mosolylyal.) A császár és minduntalan a császár! Elfelejti édes uram, hogy a czár még a nevemet sem ismeri.

A tiszt. Ez persze igaz! Nos hogy hivják?

Saboroff. Saboroff Feodor, hadnagy az I. tengerész ezredben.

A tiszt. Orvendek. A császárnak meg szive és lelke van, bizonyára segiteni fog önnek.

Saboroff. (Mélyen felsóhajtva.) Hiszen nem akarok én semmit se, csak azt a jó fiatal leányt, mi több nekem, mint a világ összes kincse.

A tiszt. Nagyon jó; de ez remélhetőleg nem fogja megakadályozni, hogy ama 10,000 rubelt elfogadja, melyet a czár önnek ajándékozni fog.

Saboroff. (felkaczagva.) Pompás! Az ön bökezüsége igazán pompás! (Komolyan és elmélázva.) De szegénységünk miatt Katinka apja —

A tiszt. Ezredes ür megfeledkezik a 10,000 rubelről.

Saboroff. (tovább töprengve és állát megfogva.) — nem fog beleegyezni soha —

A tiszt. A császár ipának irni fog, röviden és határozottan kijelentve neki, hogy „császári akaratom, hogy te—" hogy is hivják ipát?

Saboroff. Ipamat? Bárcsak az volna! tehát: Sterkovitsch Iván a neve.

A tiszt. (folytatva) — — hogy te Sterkovitsch Iván, Katinka leányodat azonnal Saboroff Feodor ezredesnek —

Saboroff — hadnagynak kérem!

A tiszt. — feleségül add; egyszersmind tudtodra adom, hogy az ezredes tő-

---

Lapunk mai számához fél ív melléklet van csatolva

szerb nyelvről. A „Duna melletti császárvárosban“ is jó lesz, ha nem felejtik, hogy mi élünk s hogy saját kárunkon nagyon sokat tanultunk.“

A fentebbiekre a bécsi „Presse“ a következő helyes megjegyzést teszi: „Az „Obzor“ czikke teljesen egyezik Strossmayer táviratával a politikai számba nem vehetőség tekintetében, mert a czikkk nem más, mint fenyegetődzés a nagy horvát államesszével Bécs és Budapest felé s bevallja, hogy Strossmayer és társai közelebb állanak az oroszhoz, mint a monarchia népeihez. A diakovári püspök legveszedelmesebb ellensége nem árthatott volna neki jobban, mint az „Obzor“ e hó 8-iki czikke, a mi mellett még figyelembe veendő, hogy az „Obzor“ pártja Horvát- és Szlavonországban oly kicsiny, hogy Ausztria-Magyarországban önmagukon kivül — senkinek sem árthatnak.

Legujabb posta.

— **Natália ujabb tiltakozása.** A távirat, melyben Natália királyné nyilatkozatot tesz, hogy személyesen akar jelen lenni Belgrádban, válóperének a konzisztórium által leendő tárgyalásán, a konzisztórium elnökéhez van czimezve s igy szól: „Egy belgrádi lapból értesülök, hogy a válás kérdése a konzisztórium elé terjesztetett. A törvény szerint ön köteles személyes megjelenésemet kérni. Mivel teljesen jól érzem magamat és semmi sem gátol, fölkérem önt, tudassa velem, mely napra van határozva meghivatásom.“ Minthogy azonban a királyné nem térhet vissza Szerbiába, a távirat pusztán tiltakozás számba jöhet.

— **A császártalálkozás eredménye.** A „Novoje Vremja“ örvend az állitólagos nagy csapáson, mely Ausztria Magyarországot a Németország és Oroszország közt a császártalálkozás következtében helyreállt barátságos viszony által érte, a mi merőben a bécsi kabinet föltevései ellen történt. Ha nem is jöttek létre a találkozáson formális megállapodások, elég már az is, hogy a berlini politika, mely eddig csak elégedetlenséget szült Pétervárott, most ismét biztositotta Oroszország barátságát. Ezen már Ausztria-Magyarország semmit sem változtathat.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egyévre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése julius végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Augusztus 12. Vasárnap. Romai katholikus naptár: A. 12. B. a. e. Prot. naptár: A. 11. Tr. Görög-orosz naptár: (julius 31.) B. 7. Eud. Nap kél 4 óra 52 perczkor, nyugszik 7 óra 17 perczkor.

— „A Kölcsey könyvtár“ kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt használható.

HIREK.

Arad és vidéke.

— **Személyi hirek.** Ormós Péter kir. tanácsos, alispán a monyászai fürdőből ma érkezik vissza Aradra. — Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester és Virág Lajos városi főmérnök tegnap délután Szegedre utaztak, hogy mint Arad város képviselői részt vegyenek a Szárazér szabályozása ügyében ott tartandó érdekeltségi közgyülésen. — Bonts Döme kir. tanácsos, közjegyző hat heti távollét után Karlsbadból visszatért Aradra.

Az ipartestület bécsi kirándulása.

Az aradi ipartestület bécsi tanulmányi kirándulásának programmja véglegesen következőkép állapittatott meg:

Indulás: Kedden aug. 14-én reggel 5 óra 46 perczkor Aradról külön vonattal. Ebédelés Budapesten a személypályaudvaron, hová a vonat 12 óra 19 perczkor ér. Tovább utazás 1 óra 26 perczkor. Megérkezés Bécsbe (Staatsbahnhof) esti 8 óra 52 perczkor.

Szerda augusztus 15. (ünnep.) A társaság azon tagjai, kik fürdőbe mennek, reggel hét órakor találkoznak a Caffé Praterstern-ben. Innen fél 8 kor a Heinrich-féle Römerbadba menés. A fürdőbe nem menő tagoknak ajánltatik a Stephans-Dom megtekintése. 10 órakor az egész társaság találkozója a Stadtparkban, a Cursalonban. Reggelizés és a Stadpark megtekintése. 11 órakor a Kunstund Industrie-Muzeum meglátogatása. 1 órakor ebédelés a „zum Stadtpark“ czimü étteremben. Ebéd után összejövetel a „Caffe Central“-ban. Innen 3 órakor közuti vasuton kirándulás Schönbrunba.

Csütörtök, augusztus 16. Találkozás reggel 9 órakor a Caffé Praterstern-ben. Kisétalás a Práterbe, a kiállításhoz. Megtekintése e kiállitásnak. 1 órakor ebéd Schneider-féle II. étteremben. 3-kor folytatása a kiállitás megtekintésének. Este tetszés szerint valamely szinház, vagy a Ronacher-féle helyiség meglátogatása.

Péntek augusztus 17. Találkozás reggel 9 órakor a Stadtparkban. Fél 10-kor az alsóausztriai iparegylet technologiai és mintagyüjteményének megtekintése. 1 órakor ebédelés Ronacher-féle sörházban. Ebéd után összejövetel az Arkaden-Caffehausban. Innen 3 órakor a Parlament Rathaus, Egyetem, udvari muzeumok, uj Burg-Theater, szobrok, Votiwkirche megtekintése. 4 órakor Nussdorfon át a fogaskerekü vasuton kirándulás a Kahlenbergre.

Szombat, aug. 18. Találkozás reggel 9 órakor a Stadtparkban fél tizkor a Technische Hochschule gyüjteményeinek megtekintése. Kirándulás az Arzenálba. — Megszemlélése a fegyvergyüjteménynek s az arzenál technikai műhelyeinek. Ebédelés a Südbhanhof éttermében. A 3 órai vonattal kirándulás Hinterbrühlbe és Laxenburgba. Visszatérés este 10 óra 20 perczkor.

Vasárnap, aug. 19. Találkozás reggel 5 órakor a déli vasutnál (Südbahn), melynek 5 óra 25 perczi vonatával kirándulás Semmeringen keresztül Mürzzuchlagig esetleg Mürz-stegig.

Azoknak, kik még további napokat Bécsben szándékoznak tölteni, ajánltatik a következő programm: hétfőre (20-dikára) felmenet a Szent-Istvántoronyba vagy lemenet ezen templom katakombáiba. A Münz- und Antiken Cabinet megtekintése. Délután kirándulás Dornbachba vagy Döblingbe, — keddre a Belvedere és Ambrázi gyüjtemény megtekintése. Valamely kisebb kirándulás hajón a Dunán vagy a vizvezetéki telepek megszemlélése Rudolfsheimban.

A kirándulásban a következők vesznek részt: ifj. Kristyóry János elnök, E. Illés László titkár, Kocsis Lajos és neje, Francz Károly, Mihalik József, Csóty Nándor, Varga József, Holzer Mihály, Ravasz Imre, Joanovits Antal, Müncz Ignácz, Várkövi János, Berán Antal és neje, Vancsek János, Janits Lipót és neje, Csámszky Lajos, Reinhardt Gyula, Szilágyi Sándor, Dávid Sebestyén, Kollár Ferencz, Király Pál, Baum Péter, Kasnyik Lajos, Husserl Manó, Tóth Lajos, Helmi Adám és neje, Scherhag Jakab nejével és 2 leányával, Weil Alajos, Gruber István leányával, Győrfy Antal, Hoffman Antal és neje, Weinberger Jánosné, Moskovitz Johanna, Müller Károly, Rozsnyay Mátyás, Simay István nejével és leányával, Regényi Kálmánné nőrokonával, Stern Adolf, Kohn Jakab Pick Ernő, Pollák Herman, Schvarcz Zsigmond, Kricska Ferencz, Pölzl Miksáné, Varga Imre, Freud Fülöp, Gyorgyevits Sándor, Juhász István, — továbbá Lippáról Tuduczesku János, Dávid P. Simon, Posta Miklós, Mindl József, Simon Teodor, Ingerl Alajos, Hepp Miklós, Kuttni István, Dévaról Csámszky Nándor.

Azon kirándulók kényelmére, kik nagyobb podgyászszal fognak utazni (díjmentes csak a kocsikban magával vihető málha), intézkedés történt, hogy a feladandó podgyászt a magyar államvasutak aradi menetjegy irodája már hetfőn elvállalja feladás végett. Az iroda hétfőn eszközli a feladást azoknak kik hozzá fordulnak s a podgyásznak a házból elviteléért és feladásáért a szállitási díjon kivül menetjegyenkint 25 krt számit fel.

A kirándulásban való részvételre még mindig jelentkezhetni. Jegyek (II. 23 80 III. 16.80) az államvasutak városi menetjegy irodájában is válthatók, azonban az ipartestület kiránduló tagjaihoz csak azok csatlakozhatnak, kik az ipartestületnél az igazoló jelvényt megszerzik.

— **Országos tornaünnepély Aradon.** Az országos tornaünnepélyt rendező albizottság dr. Sallai Béla elnöklete alatt pénteken d. u. ülést tartott, melyen első sorban a fővárosi tornaegyletek elnökeinek magánlevelei olvastattak fel, melyből kivehető, hogy Budapestről mintegy 120 tornász fog résztvenni az ünnepélyben. Hogy a vidéki tornaegyletek mily számban képviseltetik magukat, még nem tudhatni, a mennyiben a jelentkezés határideje f. hó 15-én jár le. Magános tornászok is jelentkeznek s valószinü, hogy körülbelül 200—250 idegen tornász fogja fölkeresni városunkat s igy az ünnepély látogatott és érdekes lesz. Több mint 20 drb átirat olvastatott fel, melyekre az érdemleges válasz megadásával Nagy Sándor, a bizottság jegyzője bizatott meg. — Ezután Sármezey Endre az épitőbizottság elnöke tett jelentést s felszólitotta a nagy bizottságot, hogy az épitőmesterrel való szerződés megkötésére, valamint az ünnepély szinhelyének végleges meghatározására s annak Aradváros tanácsától való átengedést kérelmezze s az épitőbizottság Sármezey Endre elnöklete alatt azoknak sürgős elintézésére felhatalmaztatott. Végül határozatba ment, hogy a felmerülendő sürgős ügyek elintézésére hetenkint háromszor permanens ülés tartassék és pedig a tornászok előtt hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 5 órakor. Még egyéb folyó ügyek letárgyalásával az ülés véget ért.

— **Gajzágó Ödön** a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének hivatalnoka, lapunknak régebb idő óta volt munktársa, kinek nevével lapunk tárczahasábjain olvasóink gyakrabban találkoztak, péntekről szombatra virradó éjjel Soborsinban hosszas szenvedés ntán meghalt. A boldogult fiatal ember már hosszab idő óta tüdővészben szenvedett, s most nehány hét óta gyógyithatlan bajával Soborsinban keresett üdülést, mig a kérlelhetlen halál oly korán véget vetett a szép tehetségü ifju életének Temetése ma, vasárnap délután lesz Soborsinban, hová az államvasutak üzletvezetőségének tiszti kara testületileg kiutazik, hogy szeretett kartársának a végtisztességet megadja. Nyugodjék békében!

— **Temesvári román alumneum.** A temesvári nemzeti román-alumneum egylet tegnapelőtt rendkivüli közgyülést tartott Metianu János püspök elnöklete alatt. Az ülés lefolyásáról következőket irják Temesvárról: A román intelligenczia csaknem teljes számmal jelent meg a közgyülésen. Midőn az elnöklő Metianu püspök a közgyülési teremben megjelent, lelkesült „Setreaska“ kiáltásokkal fogadtatott és fötiszt. Dregits Miletius üdvözölte a közgyülés részéről. Metianu püspök elfoglalván az elnöki széket, az ülést megnyitja és figyelmezteti mindkét pártot, hogy a szenvedélyes kitörésektől tartózkodjék, az alum-egylet ügyét tegye alapos meggondolás tárgyává, hogy végre a két párt között valami egyezség legyen létesithető. A püspök megnyitó beszédje zajos helyeslésssel fogadtatott. Mint első szónok Ungureán Emánuel ügyvéd azon javaslatot teszi, hogy tekintettel azon körülményre, mikép a közgyülésnek a felett kell határoznia, hogy az alumneum fentartassék-e továbbra vagy nem, mindenekelőtt az alumneum-alap kezelésével megbizott bizottság szólittassék fel **számadás tételre és jelentés tételre. Az ajánlatot** Rottariu Pál ügyvéd is támogatta, minek folytán felolvastatott a kezelő bizottság számadása és jelentése. A jelentés felolvasása után a közgyülés egy bizottságot küldött ki a számadások megvizsgálására; a bizottságba megválasztattak fötiszt. Gracsineszku, Lázár főszolgabiró és Adám István ügyvéd. E bizottság azonnal hozzálátván a számadások felülvizsgálásához egy óra mulva jelentette a közgyülésnek, hogy azokat teljesen rendben találta, minélfogva ajánlja a kezelő bizottságnak a felmentvényt megadni. Ez megtörténik. Elnök ezután előterjeszti, hogy az alumneum ügyében az egyleti tagok két táborba oszlanak. Az egyik rész a konzisztorium fennhatósága alatt továbbra is fenntartani kivánja azt, ez a tábor csak az alapszabályok módositását kivánja, mig a másik rész az alumneumot feloszlatni és vagyonát az aradi konzisztoriumba bekebelezni kivánja, hogy ebből a konzisztorium szegény tanulókat segélyezzen. — Mocsonyi Sándor dr. megjegyzi, hogy a második párt az alumneum feloszlatását nem kivánja csak azt óhajtja, hogy az egyleti alap az aradi konzisztorium által kezeltessék. Babes Vincze nem fogadja el egyik párt javaslatát sem, hanem azon ajánlatot teszi, hogy az alumneum alap az aradi konzisztorium vagyonába bekebeleztessék és a konzisztorium szervezeti szabályai értelmében kezeltessék. — Gaál József dr. főrendiházi tag az alumneum további fenntartása mellett emelt szót. Mocsonyi Sándor dr. Babes inditványát pártolja. Miután még többen szóltak az ügyhöz elnöklő püspök a kérdést szavazásra tüzte ki. Ez alkalommal a nemzeti párt győzött, mert Babes Vincze inditványa fogadtatott el 21 szavazattal 12 ellenében. E szerint az alumneum-egylet feloszlatása és vagyonának az aradi konzisztorium vagyonába való bekebelezése mondatott ki. Ezután Metianu János püspök a közgyülést berekesztette.

— **Pályázat körorvosi állásra.** A bokszegi körorvosi állás üresedésbe jövén, annak betöltésére a borosjenői járás főszolgabirája Czárán Antal által pályázat nyittatott. Az állás javadalmazása évi 600 frt fizetés. Pályázati határidő szeptember 25 ke.

— **A megvadult tehén áldozata.** Stanics Pálné szül. Lugosi Anna nevü asszony, kit mint tegnapi számunkban emlitettük, egy megvadult tehén a Forray utczán feldöfött, a szenvedett belső sérülések folytán, gyár utcza 11. számu lakásán meghalt. A törvényszék elrendelte felboncolását.

— **Kövezés.** A tanács tegnap délelőtt tartott ülésén elhatározta a Deák-Ferencz és Kovács-utczák kövezetének kijavitását.

— **Hirtelen halál.** Hirsch Mihály aradi csont- és rongytelep üzlettulajdonost pénteken, midőn rongy-raktárában foglalatoskodott, karján levő sebhelyén megcsipte egy légy. Ennek természetesen mi jelentőséget sem tulajdonitott, mig másnap reggelre az orvosok vérmérgezést konstatáltak, melyen már segiteni nem tudtak s a szerencsétlen családapa még a tegnap ki is szenvedett a légycsipés következtében.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter aljegyzőkké kinevezte Kemény Zoltán dr. makói járásbirósági joggyakornokot, az aranyos-maróthi járásbirósághoz és Kriston Péter szinte makói járásbirósági joggyakornokot a szegedi kir. törvényszékhez.

— **Névmagyarositások.** Schveffer Győző aradi lakos vezetéknevének „Szilárd“-ra, Krepelka Géza aradi lakos vezetéknevének „Gyulay“-ra és Mayer Rezső aradi lakos vezetéknevének „Major“-ra kért átváltoztatása a m. kir. belügyminiszter által megengedtetett.

Folytatás a mellékleten

lem egy kis jószágot kapott, a hol leányod lakni fog.

Saboroff. (örömében ugrándozva.) Hallgasson, hallgasson az Istenért! Oly csábitóan beszél, hogy azt lehetne képzelni, hogy mindez valóság!

A tiszt. Nos hát, igazság és valóság; adja ide sürgönyelt, én Sándor czár vagyok.

Saboroff. (Meghökken kissé, aztán egész közel áll a tiszthez és kaczagva megnézi tetőtől talpig.) On legalább következetes, mert miután engem oly szerencsésen ezredessé, férjjé és földbirtokossá tett, persze nem marad egyéb hátra, minthogy magát czárnak mondja. On a császár. Ezt rosz élcznek neveznem, ha jó kedvének annyi gyönyörü jelét nem adta volna. On a császár! hahaha! — — — —

A tiszt. De valóban én Oroszország császárja vagyok.

Saboroff. Igenis, mint én a chinai császár.

A tiszt. És miért ne lenne ön az? mihelyt meghóditom Chinát.

Saboroff. Jól van hát; egyezzünk ki: a mint ön a minden Oroszok czárja, ugy én a chinai császár vagyok. Tudja ön azt — (bizalmasan karját fogva) — hogy önben nagy szinész veszett el. Hahaha! — de most beszéljünk másról, mert most elég légvárat épitettünk már itt a burg előtt, a hol nem soká élénkebb élet fog pezsdülni, habár még korán reggel van; de ön annyi fejedelmi egyéniséget emlitett, hogy utóljára még összeütközhetnénk közülök egygyel. A czár, mint ön mondta, nincs itt és (órájára nézve) csak egy óra mulva jön vissza. Miként volna, hogy ha mi most már ama tervezett sétánkat a városban délutánra hagynók és most inkább — koronáink daczára — jóravaló korcsmát vagy vendéglőt keresnénk fel, mert megvallom, gyors carriérem szomjat okozott nekem, és ha megengedi, szerencsém lesz önt, mint kedves vendégemet megtisztelni, köszönetül a fényes pályafutásért, melyet nekem megnyitott.

A tiszt. (Vidáman.) Elfogadom! és mivel itt a közelben egy egészen kitünő korcsmát ismerek, én leszek a vezető. Allons!

HARMADIK JELENET.

Előkelő vendéglő étterme: a háttérben néhány asztal idegenekkel. Több pinczér szolgál fel. Elől jobbra egy el nem foglalt asztal, melyen egy pinczér rendezget.

Pinczér. (Magával beszélve.) Nem nem; igy még nem láttam őt soha. Alig három hét előtt örök hűséget és szerelmet esküdött nekem, fogadta, hogy feleségem akar lenni és velem szülőföldemre Prága közelébe költözik, a hol saját üzletet rendezünk be s valamennyi korcsmárost 100 mértföldnyi környéken a versenynyel leverünk, hogy csakis gyermekeink körében — a kik bizonnyára nem fognak hiányozni — vigak és boldogok akarunk lenni stb. stb.

De ime, ezzel a szerencsétlen kongresszussal megérkezik az Eulenburg grófnő inasa is, az a frizirozott, pomadirozott és parfünirozott szélcsapó és Pepimnek oly feltünően és buzgón udvarol, hogy a leány egészen megzavarodott és a prágai utunkról — melyre nekem fájdalom még 30—40 fitom hiányzik — már alig beszél. Kaczér ez a bécsi lány, ez a kigyó s képes még utóljára, hogy Monsieur Jaquessal, evvel az átkozott grófi inassal megszökjék. De ennek elejét kell vennem, ha egész vagyonomat, az az minden holmimat a zálogházba viszem is, hogy a még hiányzó pár forintot összekaparjam — és holnap — vagy inkább még azonnal, Pepimmel hazafelé indulhassak. Ha aztán otthon vagyok vele, nyugodt és biztos lehetek, hogy ő — ah vendégek jönnek! (Elejökbe siet.)

NEGYEDIK JELENET.

Az előbbiek. Saboroff. A tiszt. Egy idegen.

Saboroff. (Hangosan nevetve.) Ah! ez igazán pompás! Tehát ez az ur itt (az idegenre mutatva), kivel éppen találkoztunk, ez is egy uralkodó; a porosz király! hahaha! — (a pinczérhez) három palaczkot a legjobb borból és reggelit mindhármunk részére. Igazán, a história mind komikusabb lesz; On Oroszország czárja, ez itt Poroszország királya, én a chinai császár! Három hatalmasság egy rakáson! No én nem bánom. Tehát (tréfásan) felséged, hogy áll a dolog az ön Poroszországában? Valóban az ön dicső őse (e közben mind a három az előtérben lévő asztalhoz leült) a nagy Frigyes oly hős volt, a minőt a világ ritkán csodálhat; kétségkivül versenyezhet nagy Péterrel, már az ön diadalmas ősével (gunyosan meghajtja magát a tiszt előtt). Hanem, kedves koronás pajtásaim, bármi jelesek voltak is tiszteletre méltó elődeik, még sem tudom, hogy vajjon ők is ugy cselekedtek volna-e mint az én nagyapám, ki egy tengeri csatában, csakhogy meg ne adja magát a törököknek és hogy az orosz zászló ne essék ezek kezeibe, magát hadi hajójával és embereivel együtt a levegőbe röpitette. (A pinczér ez alatt tálalt és a három vendég eszik-iszik.)

Az idegen. Ez valóban hősies tett volt nagyapja részéről és mert hősies tett volt és az aranyos bor oly igézőn ragyog reánk, azért engedje, hogy poharamat a hős egészségére emeljem.

Saboroff. Nagyapámra? De elfelejti uram, hogy a légbe röpitette magát és elveszett, a megtiszteltetés tehát, melyet neki szánt, kissé post festum lenne.

Az idegen. Ah, ugy van, persze! tehát emelem poharamat ő felsége az orosz császárra!

Saboroff. (Gyönyörködve) Ez igazán megfizethetlen.

A tiszt. (vidáman) Valóban, az ünnepélyesség teljességéhez csak az üdvlövés hiányzik, mint Szentpétervártt szokás.

Saboroff. (felszökve) Oh, ezen hiány pótolható. (Pisztolyt ránt a zsebéből elő.) Ez a miniature üteg elég lármát csinál.

A tiszt. Nem, kedvesem, tegye csak el ismét a fegyvert, mert ha lő, egész Bécset lázadásba és a rendőröket nyakunkba hozza, a mit pedig nem igen szeretnék.

Saboroff. Kár, mert egy lövés olyan jól illet volna ide.

A tiszt. (felkelve) A palaczkok üresek. (Fizetni készül, mint az idegen is.)

Saboroff. De kérem szépen, uraim, önök az én vendégeim voltak, tehát nem engedem soha, hogy — (kifizeti a pinczért.)

A tiszt. A vendéglést igen köszönjük, de most el kell válnunk, nekem is van némi dolgom. (Az idegenhez) Talán szerencséltet felséged engem és velem tér vissza és (Saboroffhoz, kivel kezet fognak és a kijárat felé fordulnak) és önt fél óra mulva viszontlátom a burgban nemde? Viszontlátásra tehát!

ÖTÖDIK JELENET.

A pinczér egyedül.

A pinczér. (énekelve és ugrándozva) Juchhé! Az ég maga hozta ezeket ide; a két nagyobb ur valamit kezembe nyomott, hallottam az arany csengését és ime — 10 aranyat kaptam tőlük Uti pénzem, uti pénzünk megvan! mit szól majd Pepi ehhez? De ezen urak nem közönséges, nem mindennapi emberek. Most hamar becsomagolom, Pepimet tudniillik, és aztán el Krétába, illetőleg Prágába! De előbb még beszélek főnökömmel, hogy eresszen el bennünket rögtön, mert már most holnapig sem maradok ebben a veszedelmes városban. Itt látom gazdámat a második étteremben, futok hozzá. (beszalad)

HATODIK JELENET.

(Egy diszes terem a burgban.)

Saboroff hadnagy diszegyenruhában, nyugtalanul és kedvetlenül mozog.)

Saboroff. Most hamarjában nagy parádéba kellett magamat csapnom, mert lehetetlen, miután Bécsbe való megérkezésem után már két óra elmult, hogy uti ruhában siessek a czár elé, a mit ő bizonyára megbocsát, ha szolgálatkészségemben a kocsitól egyenesen ide futok, a mint hát meg is tettem, de 2 órai tartózkodás után igy megjelenve előtte, hihetőleg légváltozást ajánlott volna Szibériába. És az az „aranyos bor“ a mint a porosz király nevezte — hahaha! a „porosz király« — az az aranyos bor oly gonosz erős volt, hogy én, kinek különben ilyen gyermekborok még soha nem ártottak, bizonyos kábultságot érzek agyamban. S azután az a bohó légvár-épités is zavarja még az eszemet. Oh Katinka, Katinka! mig én Oroszországba visszajövök, addig a te kegyetlen apád talán már más szerencsésebb halandónak jegyzett el. De el, el ezen gondolatokkal, most midőn nemsokára a czár előtt fogok állni; már bejelentettek és minden érzékemet össze kell szednem. Istenem már jön a czár.

HETEDIK JELENET

Egy kamarás széthajtja az ajtófüggönyöket mélyen meghajolt állásban marad. A czár kilép. A függönyök bezáródnak.

A czár. Saboroff.

Saboroff. (felemelkedve, megismeri a czárban a tisztet és halványan, az ijedtségtől megmered, félre) Meghalok; a mai reggeli társam a czár maga volt és az én könnyed, pajkos beszédmodorom vele! A halál fia vagyok!

A czár. (Miután Saboroffot néhány perczig megnézte.) Nos, Saboroff ezredes, kiváncsi vagyok sürgönyeidre, add ide. (átolvassa) Készülj elő, még ma vissza kell menned Szentpétervárra a válasszal. De előbb viszonoznom kell izes reggelidet s parancsolom tehát, hogy ma délben te légy az én vendégem.

Saboroff, (mélyen és némán meghajtja magát, a czár irásztalához ül, néhány sort ir, bepecsételi a levelet és átadja Saboroffnak.) Ha Szentpetervártt parancsolataimat teljesitetted, Sterkovitsch Ivánhoz kell menned, megesküszöl Katinka leányával és légy neki oly jó férje, a mily derék katona és ezredes vagy és hogy Sterkovitsch nehézségeket már ne emelhessen, átadod neki ezen levelet a tizezer rubelről és jószágodról szóló utalványnyal.

Saboroff. (A czár lábaihoz borulva) Felség, e nagy kegy, ezen meg nem érdemelt császári kegyet, hogyan, miáltal mutassam ki, mennyire — —

A czár. Tedd kötelességedet Saboroff ezredes és szolgálj nekem oly hivon mint nagyapád, ki a czárért a levegőbe röpitette magát; tégy hasonlóképp, ha szükség lenne reá. Addig azonban élj vigan és boldogan. És most Isten veled! Délben viszontlátjuk egymást. (Kesével könnyedén üdvözölve, balra el.)

(A függöny legördül.)

Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn.

— Az „Aradi Közlöny eredeti tárczája.

Mig a külföldön e folyóiratnak eddig megjelent két számát a tudomány emberei nagy irodalmi jelenség gyanánt üdvözölték

— A Doda Traján városából. E czim alatt irják Karánsebesről 9 iki kelettel: A napokban nagy csomag érkezett ide, mely átható szurok és gyantaillatot terjesztett: azok a fáklyák voltak a csomagban, melyeket abban az esetben akartak Doda Traján tiszteletére meggyujtani, ha a sajtóperben bünösnek találja az aradi esküdtszék és elitéli. A gör. keleti püspöki palotában nagyon szerették volna ezt, mert ugy találják, hogy nagy szükség volna már egy kis oláh martirságra. Hanem Doda Traján egy idő óta nagyon higgadtan tárgyalja azokat a propoziczìókat, melyeket a püspöki palotából tesznek neki.

Azt tartja, hogy a martirság kellemetlen kenyér. Azért is visszautasitotta a fáklyásmenetet, melylyel megkinálták, azzal a megokolással, hogy ugyis esőre áll az idő s nem kedvező a fáklyásmenetre. Hogy a generális ur nagyon szeretne a famózus kiáltvány következményeitől megszabadulni, bizonyitja az a körülmény is, hogy Eötvös Károlyt szemelte ki védőjéül. Ezzel előre is lemondott a nemzetiségi frázisok hangoztatásáról, milyeneket a Slavici tárgyalás alkalmából a román szivek épülésére világgá bocsátottak. — Doda Traján kezdi belátni, hogy csuf játékot üztek az ő jószivüségével és jóhiszemüségével, bizonyos — általunk már jelzett részről s e szerint több a puszta hiresztelésnél az az itt szárnyaló hir, hogy Doda összeszólalkozott, még pedig erősen összeszólalkozott a püspöki titkárral s el van határozva, ezentul a saját utjain haladni. Mert kiderül most lassan az s — habár tagadják és tagadni fogják — hogy a Mocsáry Lajos megválasztása is Doda akarata ellenére történt. A tábornok Popoviciu választásába csak ugy egyezett bele, ha ez lemond; még pedig azért hogy őt magát ujra megválasszák. A Mocsáry-féle sakkhuzást a püspöki palotában eszelték ki Doda hozzájárálása és megkérdezése nélkül. A generális nem igen rokonszenvez az olyan emberekkel és politikusokkal, a kik ma függetlenségiek, holnap pedig a nemzetiségiek szekerébe fogatják magukat — viszketegből. A szakadás a karánsebesi oláhtáborban ha nem is nyilvánvaló, de el sem titkolható s ennek következményei hihetőleg már nemsokára mutatkozni is fognak.

— **Öngyilkos kormánybiztos.** Ujvidékről jelentik a „Budapesti Hirlap"-nak augusztus 10-iki kelettel: Nikolits Szvetozár tiszavédtöltési kormánybiztos nagy sikkasztások elkövetése után öngyilkos lett. Az ujvidéki érdekelt körökben régebb idő óta sejtették, hogy Nikolits Szvetozár a kézen forgó nagy összegeket nem kezeli tisztán és előbb-utóbb ki kell derülnie üzelmeinek, melyeket leplezgetni máris alig bir. Ama körökből, melyek a kormánybiztos dolgai felől biztosan voltak értesülve, nemrég bizalmas feljelentés ment Baross Gábor közlekedésügyi miniszterhez. A feljelentést oly sulyos bizonyitékok támogatták, hogy a miniszter kötelességének ismerte azonnal rendkivüli számvizsgálatot rendelni el a Nikolits által kezelt pénzek fölött. A tegnap esti gyorsvonattal miniszteri számvizsgáló érkezett ide. Jöttéről nem tudott senki, legkevésbbé a kormánybiztos. Ma délelőtt aztán a számvizsgáló egyszerre megjelent a tiszavédtöltési kormánybiztos hivatalában, előkövetelte a számadásokat és rövid ellenörző összevetés után konstatálta, hogy nagy sikkasztások forognak fenn. — Hogy az összeg mennyi, az egyelőre nem került nyilvánosságra. Nikolits Szvetozár kormánybiztos megtudva, hogy számadásait vizsgálat alá vette a miniszterium küldötte, pisztolyt ragadt és egyfejének irányzott lövéssel megölte magát. A holtra rémült környezet orvos után futott, azt hive, hogy a szerencsétlent még meg lehet menteni; az orvos azonban már csak azt mondhatta a vérében fekvő emberről, hogy meghalt. Egész Ujvidék e megdöbbentő esemény hatása alatt áll Nikolits Szvetozár nagytekintélyü, vagyonosság hirében álló ember volt, ki a külső szint mindvégig meg tudta tartani. — A miniszterium küldötte természetesen zár alá vétette Nikolits összes hivatalos iratait. Részleteket a sikkasztott összeg nagyságáról, az üzelmek irányáról és kiterjedéséről eddig nem közöl a vizsgálat vezetője. Az öngyilkos törvényszéki bonczolása holnap lesz.

— **Katonai hirek.** A 7. hadtest-tüzérezred 32. nehéz üteg osztálya folyó hó 17-én elhagyja Temesvárt, hogy Uj-Aradnál részt vegyen a lőgyakorlatokon. Az ütegosztály aug. 18-án érkezik Kis-szt-Miklósra, hol elszállásoltatik. A lőgyakorlatok befejeztével, aug. 24-én az ütegosztály Orczyfalván, Temesváron és Buziáson át hazatér állomáshelyére, Lugosra, hol aug. 28-án érkezik meg.

— **A kirándulás Brasóba és Sinaiába,** mely folyó hó 18-ikán fog történni, nagyon jól sikerülőnek és élvezetesnek igérkezik. — Ezen kirándulásra minden igazolás nélkül, bárkinek a nagyvárad-brassói, torda-gyéresi, marosvásárhely-kocsárdi, piski-tövisi és nagyszeben-kiskapusi vonalak összes állomásairól Brassóba és vissza 14 napig érvényes félárú menettértijegyek fognak kiadatni. — A kirándulók nemcsak az E. M. K. E. nagy-közgyülési fényes ünnepélyein vehetnek részt, hanem a folyó hó 21-én reggel 6 órakor Brassóból Sinaiába és este vissza, rendkivül mérsékelt árakkal, történő kiránduláson is. Sinaia, a román király kedvencz nyári lakhelye és ugy vadregényes fekvése által, valamint az egész ut (Brassóból-Sinaiáig) változatos, dus erdős begyek közti menete által, a kirándulások legszebb és legélvezetesebb egyike. A menettérti dijak, Brassóból Sinaiába és vissza: a II. oszt. 2 frt 70 kr; a III oszt. 2 frt 10 kr.

— **Az aradi iparos ifjak** önképző és betegsegélyző egylete által f. augusztus 5-én az egylet fennállása IX. évfordulója alkalmával tartott vigalmáról következő eredményt mutathat ki. Kiadás 86 frt 35 kr. Bevétel 238 frt 90 kr, a tiszta jövedelem 152 frt 55 kr. Felülfizetésekkel következők emelték a jövedelmet: Barabás Béla dr. 5 frt, Wittmann János 2 frt, Domonkos Lajos 1 frt, Probszt Mihály 1 frt, Mártonovics Szitrián 60 kr. Keppich Zsigmond 50 kr, Lazareszku György 50 kr, Keller Vilmos 50 kr, Adám József 40 kr, Szimán Ignácz, S. N. Jungman József, Ilics Demeter, Papp István, Borbás L. Hajdu János, Renner Rezső, Józsif Arzén, Poszpissel János, Móra János, Svarcz József, Nasicz József, Snaider Károly, Göbl Róbert, Nagy Béla, Táfrof József, Zsilovics László, Óváry József, Mészáros László, Papp István, Lóbe János, Tóth Gábor, Deák Sándor, Valentini Endre 30—30 krral. A szives felülfizetők és nagyérdemü közönség az egylet iránti e szives pártolásáért fogadja legforróbb köszönetünket. A rendezőség.

— **A katonaság szükségleteinek szállitására vállalkozók figyelmébe.** A tözsdén kivüli és a kereskedelmi szokás szerint foganatositandó katonai ellátási czikkek vételéről szóló tőzsjogi (szokás-) (Usancen-Heft) az aradi keresk. kamarai irodában a hivatalos órák alatt betekinthető.

— **Fölszerelési hirdetmény.** A klosterneuburgi szekerészeti raktár részéről f. évi szeptember 3-án megtartandó nyilvános ajánlati tárgyaláson biztositandó fölszerelések tárgyában kibocsátott hirdetmény az egységi árakkal kiegészitve az aradi keresk. kamarai irodában a hivatalos órák alatt betekinthető.

— **Ötvenezer darab levélbélyeget** gyüjtött Tóth Ferencz aradi kaszinói szolga, melyet eladni óhajt. A levélbélyegek, melyek közt sok külföldi is van, minőség szerint szépen osztályozva és 500 darabonként kötegelve vannak.

— **A budapesti állami közép-ipariskolában** (VIII kerület, Sándortér 4 sz.) a beiratások szeptember hó 1-napjától 10-dik napjáig tartatnak.

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

— **Kossuth Lajosról** igen örvendetes hireket hoz Helfy Ignácz országgyülési képviselő, ki most érkezett haza külföldi körutjáról, melyet nejével együtt Svájczban és Olaszországban tett. Kossuth Lajossal Graglia di Biellában, Piemontban találkozott Helfy, ki egy hetet töltött társaságában, nagy hazánkfiát a legjobb egészségben és derült kedélyhangulatban találta. Testi és lelki rugalmasságából éppenséggel nem veszitett Kossuth Lajos az utóbbi időkben: órákon át képes a hegyek közt sétálni, a nélkül hogy elfáradna s irodalmi munkásságát lankadatlanul folytatja. „Iratai"-nak negyedik kötetét fejezi be, mély az emigráczió történetét a kiegyezésig öleli fel és javában dolgozik már az ötödik köteten is, mely „Visszaemlékezéseit" fogja tartalmazni. A munkában már annyira előrehaladott Kossuth, hogy az „Athenaeum" a jövő év folyamán, rövid egymásutánban mind a két kötetet fogja közrebocsáthatni. Kossuth Graglia di Biellából már visszatért rendes lakhelyére Turinba, a hol most állandóan maradni is fog.

— **Letartóztatott ügyvéd.** A budapesti rendőrség pénteken délben, a szolnoki törvényszék megkeresésére letartóztatta Bezéthi István ügyvédet, nádor-utcza 28 dik szám alatt levő lakásán. Az ügyvéd épen ebédnél ült és a detektivek annyi időt sem hagytak neki, hogy ebédjét befejezze, egyenesen a főkapitányságra kisérték, honnan rövid kihallgatás után, átszállitották Budára a kir ügyészséghez. Az elfogott ügyvédet okmányhamisitással vádolják, nevezetesen azzal, hogy egy adásvevési ügyben, melyben a birtokeladást közvetitette, meghamisitotta a szerződést. Az ügy már több mint két esztendeje huzódik, de Bezéthi ellen eddig nem lehetett fellépni, mert Magyarországot elhagyta annak idején s Konstántinápolyban tartózkodott, a hol az osztrák-magyar konzulátus a felek képviseletét bizta reá. Felesége azonban állandóan itt lakott Budapesten s ezelőtt három hettel Bezéthi is visszatért ide. A rendőrség, visszaérkeztéről tudomást véve, rögtön megtette ellene a lépéseket s a mint fentebb emlitettük, letartóztatta.

A vadházasság vége. Mezőturon valami Herbály nevü jómódu gazdaember régebb idő óta vadházasságban élt egy Papné nevü asszonnyal. Mikor gyerekük született, a hütlen asszony elhagyta Herbályt és apasági keresetet inditott ellene. Herbály nagyon szerette a gonosz asszonyt és igy tizennégy hold földet iratott a nevére. Ez kiengesztelte az asszonyt s visszatért Herbály házába, a hol vigan éltek mind addig, a mig a tizennégy hold árából futotta. Mikor a pénz elfogyott, Herbály kitaníttatta az asszonyt a bábaságra. Mikor az oklevél már a kezében volt, Papné ujra apasági keresetet inditott ellene. A dolog vége az lett, hogy nemrégen a Herbály háza is dobra került, a mi annyira elkeseritette a szegény embert, hogy a mint egyszer meglátta az utczán hütlen ágyasát, még egyszer megcsókolta s azután egy késsel leszurta. Az asszony életéhez kevés a remény.

— **Rövid hirek.** Tamási József a kiváló müvész, e hó elején felgyógyultan hagyta oda a budapesti Vörös-kereszt kórházat s remélhető, hogy az őszi idényben viszontláthatjuk őt a szinpadon. — Mohácson Bárány Géza dr. orvos agyonlőtte magát; 34 éves férfiu volt, kinos fejbaj gyötörte s elmezavar rohamában vetett véget életének. — Balassa-Gyarmaton az „első takarékpénztár" pénztárnoka eltünt s a pénztárból 8000 forint hiányzott, de az eltüntnek neje ez összeget azonnal lefizette.

NAGYVILÁG.

— **Frigyes császár naplói.** Megirtuk már a napokban, hogy a berlini „National Ztg." válaszolva a londoni „World"-nak azt állitja, hogy Frigyes császár naplói, melyeket halála után Angliába vittek, azóta ujra hazakerültek özvegye kezeihez. A „World" mindamellett fenntartja állitásait ama konfliktusra vonatkozólag, mely e napló végett a német császári családban keletkett és a többek közt ezeket irja: „Potsdamban ez idő szerint kinos viszálykodás tört ki a Frigyes császárné özvegyi apanageá-a, a leányait illető összegek és az elhunyt császár végrendelete felett. Vilmos császár azzal fenyegetődzött, hogy ha a naplókat nem hozzák vissza Németországba, hogy az állami levéltárba elhelyezhessék, perrel fogja megtámadni édesatyja végrendeletét. A szász király, Albrecht porosz herczeg, a badeni nagyherczeg és Bismarck herczeg mindent elkövetnek, hogy a császár és özv. édesanyja közt kitört viszályt kiegyenlitsék nehogy, az nyilvános botránnyá fajuljon Frigyes császárnénak sokat kellett az udvari párt bizalmatlansága és gyülölködése miatt szenvednie. Egy esetet elég felhozni ennek bizonyitására. Midőn az akkori trónörökös nejével együtt San-Remóban időzött, a trónörökös, összes Berlinbe, Londonba szánt leveleit külön futárral volt kénytelen küldözgetni, mert a német kormány nem riadt vissza attól, hogy San-Remóban a levél és táviratitkot megsértse. A trónörökösné összes, anyjához és családjához irt leveleit Berlinben előbb ismerték, mintsem azokat az angol királyné kezéhez kapta volna. Ezzel ellentétben néhány nappal ezelőtt azt a hivatalos hirt közölték, hogy Vilmos császár édes anyjánál volt ebéden, a miből az következik, hogy anya és fiu közt fenforgott differencziák — ha csakugyan fenforogtak is — már meg vannak oldva.

— **Nagy Frigyes és a primadonna.** Hires operaénekesnő volt Nagy Frigyes porosz király idejében Mara-Schmeling asszony a berlini operaszinházban. Ez énekesnőnek most egy kézrekerült levelét közlik a berlini lapok, mely Frigyesnek és a primadonnának egy konfliktusáról szól s érdekes bizonyiték arra, hogy a zsenialis királynak minden sikerült, még a hihetetlen is — t. i. egy szeszélyes szinésznő megrendszabályozása. Igaz, hogy egy kissé drasztikus módot használt hozzá ő felsége, de a siker dicséri a mestert. Pál orosz nagyherczeg 1773-ban meglátogatta Berlinben a hős királyt s a vendég tiszteletére a királyi operaházban díszelőadást rendeztek, Jomelli „Armidájában" Mara-Schmeling asszonynak kellett volna énekelni a czimszerepet. Az énekesnő azonban, a ki már régebben duzzogott, az előadás napján betegnek jelentette magát és se kérés, se fenyegetés nem tudta rábirni, hogy játszék. Egy órával az előadás kezdete előtt megjelent a müvésznő lakása előtt egy kocsi, nyolcz dragonyos és egy tiszt kiséretében azon rendelettel hogy Mara asszonyt, ha kell ágyastul együtt vigyék a szinházba. „Felkeltem," irja az énekesnő, „feldiszitettem magamat, de csak az ég tudja, mily bosszugondolatok töltötték meg szivemet. En ennek a királynak e perczben mellébe tudtam volna mártani azt a tört, melyet mint Armida övembe dugtam. Reszkettem, támolyogtam, midőn aranyhimzésü öltönyömet magamra vetettem s a diademot fürteimre tettem. Igen, azt mondtam magamban, miközben fogaimat összeszoritottam, énekelek, de ugy, mint a kit korbácscsal kergetnek énekelni. E hangulatban hajtattunk az operába. Az emberek összefutottak az utczán, midőn dragonyos testőrségemet meglátták és észrevették siró arczomat a kocsiablak mögött. Mara már a lépcsőn állott, hogy engem fogadjon, de senkit sem bocsátottak közelembe. A tiszt rendelete ugy szolt, hogy egészen az első kulisszáig kisérjen s addig mellettem maradjon, mig áriám kezdődik s én a lámpák elé lépek. Ott álltam hát a kulissza mellett, térdeim reszkettek, összetörtem a legyezőmet, ütemtelen dideregtem. A király megkérdeztette, itt vagyok-e? Amália herczegnő az ő kis apródját hozzám küldötte s az hozott számomra görcscsillapitó bonbonokat. A szinpadra néztem s mint álomban lebegtek előttem a tánczoló lánykák, kik Rinaldót körülfogják. Most rám jött a sor, ki kelle mennem. Az első bravourariát fáradtan, akadozva énekeltem. Az első felvonásnak vége lett; már akkor nagyon zokon esett, hogy oly rosszul énekeltem: a hiuság felébredt bennem, harag és keserüség ütötték. A második felvonásbeli miserera me!" áriába beleolvasztottam egész bánatos szivemet... Csend volt a szinházban mint egy kriptában; a lobogó gyertyalángok, a sok rendjel, a földiszitett hölgyek! — Minden csend-

---

addig itthon alig egy-két fővárosi lap emlékezett meg róla, a vidéken pedig még hirből sem ismerik. A „Correspondenzblatt der Deutschen gesellschaft für anthropologie, ethnologie und Urgeschichte" (1888. V. sz. 37—39. lap) igy ir:"

„Magyarország jelentékeny földdarab, rendkivül gazdag a természet s a hozzá közel álló primitiv kultura kincseiben. Erdőn-hegyen zsong, mezőn-völgyen cseng a népek mondája, meséje és dala; szokásban és erkölcsben, ruhában és szerszámban, lefolyt századok számos maradványa mutatkozik a szemnek. És az idők folyamában különböző néptörzseknek mennyi itt az érintkezése és egymásra hatása! S az ős-talaj termő földjében hány réteg egymás fölött, történelmi és történelem előtti! Mily dus tere a népismeretnek!

De ebben az őserdőben is irt a kultura, e szüz földet is turja a czivilizaczio. És minél nagyobb a tegnap és holnap közti ellentét, minél rohamosabb az átmenet, annál általánosabb az eddig megőrzötteknek pusztulása, annál hirtelenebb — minden hagyomány megszakitása.

Ugy látszik, természeti törvények intézik azt, hogy a traditio ne enyészszen el nyomtalanul. Minden korszak letünése számodásra szólit fel és a hagyományok végképeni elhalványulását és elernyedését mentő gyüjtés szokta megelőzni.

A gyüjtő szorgalom Magyarországon is buzgalommal és ügyességgel szorgoskodott és felette gazdag kincseket hozott napfényre. Az eljárás azonban többnyire egyoldalu volt. Minden népség szinte kizárólag csak magában és magának dolgozott, a társnépekre kevés tekintettel volt, sőt azokat gyakran irányzatosan ignorálta. A Kisfaludy-társaság ugyan, eléggé nem méltányolható liberalitással, kiadott pár kötetet némely hazai törzs népköltészetének forditásaiból; de a tárgyba való mélyebb hatolás nélkül. Némely fajnak ethnologiai érdekei egészen képviselet nélkül maradtak az országban, s e tekintetben külföldi fajrokonaikra voltak szorulva, a kik aztán a közös eredetet a politikai izgatás czéljaira zsákmányolták ki. Magyarországon nem vették kellően figyelembe azt, hogy az ősnépiségen kivül a geographiai helyzet és a történelem, tehát az érintkezés és vegyülés is jelentékenyen közremüködnek valamely nép mivoltának meghatározásában, s hogy az utóbbi két tényező bizonyos ethnologiai egységet hozott Magyarország népmozaikjába."

„Hermann Antal szerkesztőnek a teljes nyilvánosságban való első fellépése nagy lelkesültségről és áldozatkészségről, az ügyhöz való érzékről és ügyességről tanuskodik. Hosszabb szünet után, közelebbről jelent meg a II. füzet is, időközben pedig, azután Hermann A. kezdeményezéséből, megtörténtek az első érdemleges és sikert biztositó lépések, egy általános, magyarországi népvizsgáló társaság alapitása érdekében.

A folyóirat a kiadó kizárólagos magántulajdonát képezi s főképpen a külföldi szakköröknek van szánva; ugyanazért német nyelven jelenik meg, 1500 példányban, és ingyen küldetik meg a magyar tudományos akadémia kültagjainak, a Kisfaludy-társaság levelező tagjainak és a bel- és külföld minden nevezetes ethnologusának, könyvtárának, közintézeteinek, könyvkereskedőinek stb. az I. évfolyam (1887—88. 30—35 iv) ára 5 frt; megrendelések egyenesen a kiadóhoz intézendők. (Budapest, I. ker. Attilla-utcza 47. sz.)

Az I. füzet előszava a folyóirat programmját fejti ki, melyet felette érdekesnek és időszerünek kell jeleznünk, stb. stb.

„A folyóirat, mely legközelebbi füzetétől kezdve az anthropologiát és praehistóriát is felveszi programmjába, Magyarország és társországai, ugymint a monarchia által okkupált területek (a melyeknek behatò képviselése különös érdekességet ad a folyóiratnak) jelenlegi és hajdani lakosainak népismeretére nézve, hivatott képviselőnek vált be, s mint ilyen, helyet érdemel minden nagyobb könyvtárban, kivált Németországban. A kiadó, vagyontalan állami tisztviselő, aki ethnologiai vállalatainak igen jelentékeny költségeit, irodalmi mellékfoglalkozással kell, hogy megszerezze; az ország minden népiségére nézve olyannyira fontos, azokat mintegy egyesitő vállalatában bizonyára megérdemli a birodalom minden nemzetisége részéről a teljes méltánylást; az ország részéről a leghathatósabb támogatást és mindazoknak osztatlan elismerését, a kik közel és távol, a népiség tanulmányozása iránt érdeklődnek.

Bezárva e teljes mértékben elismerő sorokat, köszönetet mondunk az érdemes kiadónak és gratulálunk a magyar tudománynak, hogy ez uj vállalattal mint első lépett oly pályára, a melyen követnie kell őt minden nemzetnek. Vajha mindenekelőtt Németország csatlakoznék hozzá, hasonló irányu törekvésekkel!

A müncheni Allgemeineban Dr. Mayer Gusztáv gráczi egyetemi tanár a következőképen emlékszik meg e vállalatról:

„Már több izben kifejeztem lapokban a felett való sajnalkozásomat, hogy nincs német folyóirat, mely egyenesen a népismeretnek volna szentelve. Most megjelent van egy ilyen, de — Magyarországon. E szomszédos ország, a hol a Kisfaludy-Társaság már régóta hat jótékonyan ez irányban is, most már egy német nyelvü folklove-folyóirat kiadásával is megelőzött minket. S noha már két gazdag tartalmu füzete fekszik előttünk, nálunk még alig vettek tudomást róla. Pedig a legnagyobb mértékben megérdelmi legmelegebb érdeklődésünket. Vagyontalan magánember vállalata, a ki Akadémia vagy tudós társaság támogatása nélkül teremtette meg, s ingyen küldi meg folyóiratát minden ethnologusnak, kinek czimét ismeri. Ez a tudomány oly idealis felfogása, mely nem nagyon gyakori a XIX. század végén, s épen azért tartok attól, hogy a folyóirat nem lesz hosszu életü. A két eddigi füzet rendkivül sok figyelemre méltót és érdekest hoz. A közlemények egy része anyagot nyujt, mások az anyag puszta közlésénél tovább haladnak, annak összehasonlitó targyalására; igy kivált a kiadó adalékai a népköltészet összehasonlitásához, a melyek a népköltésben különösen kedvelt nehány themát, az irodalmak egész nagy sorozatán át követnek, messze kiterjedésü olvasottsággal. A Schneek Emmy asszony forditotta finn meséknek a Pécsett lakó dr. Katona tollából való, még be nem fejezett ismertetése, gazdag tartalmu összehasonlitó megjegyzéseket közöl, kivált magyar forrásokból. E sokat igérő fiatal tudósnak «A magyar Folklove általános jellemzése» czimü bevezető dolgozata is gazdag az uj és gyümölgyöző szempontokban. — E folyóirat megérdemli a minden oldalról való támogatást Németország részéről is; vajha legalább oly mértékben részesülne, hogy a kiadó némi bátoritást merithetne munkája belőle folytatására."

Br. Andrián — Werburg Nándor a bécsi anthropologiai társaság évi ünnepélyes közgyülésén Dr. Hermann Antal folyóiratát imez szavakkal méltatta:

„Meg kell itt emlitenünk egy vállalatot is, a mely Magyarország fővárosában keletkezett s legmelegebb rokonszenvünkre érdemes. A mult évben dr. Hermann tanár megalapitotta Ausztria-Magyarország első népvizsgáló közlönyét „Ethnologishe Mittheilungen aus Ungarn" czimmel. Már rég kellett irigység nélkül elismernünk azt a tényt, hogy a hazai néprajz müvelése, Hunfalvy Pál hires kutató vezetése alatt, Magyarországon mélyebb gyökeret vert, mint a mi szükebb hazánkban A Hunfalvy Pál szerzette mintaszerü „Magyarország Ethnographiája" mellé egyenjoguan sorakozik a statisztikai hivatal által késziteit uj néprajzi térkép, melyet az 1885-diki országos kiállitás látogatói Budapesten csodalhattak. A magyar akadémia által kiadott Szemle e dolgokra mindig jóakaró figyelmet forditott Tehát egyáltalában nem kell mintegy a véletlennek tulajdonitható eseménynek tekinteni a folyóiratnak megjelenését, mely által bizonyos irányban tulszárnyalva kell éreznünk magunkat. A midőn dr. Hermann vállalata egyrészről a Magyarországon lakó összes néptörzsekre és néptöredékekre tartozó uj becses anyagra nyujt szép kilátást, minden a Folklove-al (népismeret) foglalkozónak; másrészt az egészet átlengő szellem is teljesen tárgyilagos és tudományos. Ezen kivül a magyar Kisfaludy Társaságban, ugylátszik, megvannak a magyarországi ethnologiai kutatások czéljára való utazások segélyezésének eszközei, ugy, hogy együtt van minden alapfeltétel arra, hogy aránylag kevés idő alatt jelentékeny eredmény éressék el. Ez a folyóirat azonban arra is lesz hivatva, hogy közvetitse számunkra a Szerbia és Románia részéről napfényre hozott anyagot, ugy, hogy magyar kezdeményezésnek köszönhetjük, egy oly közlöny létrejöttét, mely az ethnologia minden irányban való előmozditására nézve nevezetes."

Ugyanilyen hangon szól e lapról a „Jahresbericht für germanische philologie", a gothai „Deutsches literaturblatt", a Palermoban megjelenő „Archivio per lo studi delle Traditioni populari" valamint az amerikai „Folklove-Társaság Közlönye". Idehaza két nagy nevü irò, Szász Károly (Vasárnapi Ujság 52. szám) és Pulszky Ferencz (Nemzet, julius 22) a legelismerőbb hangon emlékeztek meg róla. A nemzetiségi sajtó az oláh lapok kivételével, hogy miért, majd alább latjuk, szintén a legnagyobb dicsérettel ismertették az eddig megjelent két számot.

Dr. Hermann Antal e folyóirat nagytudományu szerkesztője szegény állami hivatalnok, a budai polgári iskolai tanitóképző intézetben a német nyelv tanára. Hosszu munka, fáradság, tanulmány és előkészület után fogott e lap szerkesztésébe. Senki egy fillérrel sem segitette, senki egy jóakaró ajánlattal nem támogatta. Szerény fizetéséből családját kellett tartania s csak azt, a mit tollával és éjjeli munkával szerzett, fordithatta czéljainak elérésére. Néhány lelkesült fiatal barátja közremüködésével teremtette meg az első számot s vetette meg alapját a külföldön is annyira irigyelt közlönynek. Ezeknek a fiatal ügybarátoknak legnagyobb része, a kik rajongó szeretettel csüngnek mesterükön, nem nagynevü emberek: szerény, kezdő munkásai csak az irodalomnak, kiktől már itt-ott a szakfolyóiratokban megjelent egy-egy czikkecske. Katona Kálmán, Czambel, Patrubány, Réthy, Wlislocki s e sorok irója voltak az elsők, kik teljes odaadással csatlakoztak hozzá. Mindegyikünk közülünk egy-egy hazai nép képviseletét vállalta magára: Katona Kálmán a magyarságot, Réthy és én az oláhságot, Czambel a tótságot; Patrubány az örménységet; a szerkesztő a szászságot és Wlislockival a czigányságot s igy a főszerkesztőn kivül voltak a lapnak szakszerkesztőiis.

Az első szám eredményei rövid idő alatt megnyerték az öregeket is, ugy hogy Magyarországon ma napság alig található e fajta tudománnyal foglalkozó ember, a ki vele és mellette ne dolgoznék. Most már azon a ponton állunk, hogy még talán a jövő hó folyamán létrehozhatjuk a magyarországi néprajzi társaságot.

Az „Ethnologische Mittheilungen"-ek czélja megismertetni a külfölddel ez ország valamennyi népének termékeit. Épen ezért német nyelven kellett megszólalnia. Ha a társaság megszületik, magyar nyelven is megindul egy uj közlöny. Az idő már reá megérett. Kezdjük megérteni, hogy az országra nézve sokkalta fontosabb ismerni népességét alaposan, mint Amerikát vagy Afrikát. A tótságról, ráczságról vagy oláhságról annyit tudunk, hogy itt élnek egyenlő jogok alatt a magyarsággal, együtt megosztva a terheket vele; de hogy e népek miként gondolkoznak, hogyan éreznek milyen lelkületük, arról még valami keveset tud a magyarság. Hallottam már olyan kérdést is magyar emberektől, hogy az oláhság nem az erdőben lakik-e földalatti odukban, együtt ökrével és kecskéivel. Még napjainkban is mosolyognak azon, ha valaki czigányokkal foglalkozik s ime az uralkodó család egyik tagja czigány nyelvtannal lép a tudományos világ itélőszéke elé. Az idők

bem, mint egy kivégzésnél! Nem maradtam elhatározásom mellett, éreztem, hogy a betegség tágit. Hogyan, gondoltam magamban, ez az idegen fejedelmi ivadék, a ki oly messziről jő, ne találja jogosnak hirnevedet? Azt mondja, Mara nem olyan kitűnő énekesnő, mint beszélik? Ekkor jött a gyönyörü duett, melyben azt énekelem Rinaldóhoz: Dovi corri, o Rinaldo? Midőn végül e lángoló szavakat kiáltom: „Vivi felice! Indegno, perfido, traditore“ — ekkor hangom csucsára értem és mindenkit a legnagyobb elragadtatásba sodortam, Ezután elhagytam a szinházat s napokig beteg voltam.“

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Egy kedves** regény megszerzésére nyilott olvasóinknak alkalma. Scossa Dezső, a fiatal irói nemzedék jeles tehetségü tagjától, a napokban jelent meg egy igen vonzóan irott s nagy érdekességű regény: „Az élet iskolájából“ czim alatt. Scossa Dezsőt már is előnyösen ismeri a budapesti napilapok közönsége elbeszélései után s igen becsülik azt a kiváló tulajdonságát, hogy mindig tud bizonyos érdeket kölcsönözni leirt tárgyainak. „Az élet iskolája“ nagyobb feladat volt nézve. Egy boldogtalan házas élet: vagyonos, de koros férjjel, fiatal, könnyelmü nővel, válással — ez magva a széles mederben folyó cselekvénynek. A mig odáig jutunk, a hős egész élettörténetét megismerjük, gondolkozásmódja feltárul előttünk. Mert a regényt maga a hős beszéli el, sürün megrakva reflexiókkal. A vidéki és fővárosi élet rajza is fel-felötlik. Egy pár alakjára szinte ráismerne az ember. Az elbeszélés hangja, a mint az ily formánál elkerülhetetlen, lassu, ki-kitérő. Lélektani igazságot nem követelhetünk egy kezdő művével szemben: elég ha meséje kerekded s legalább valószinü. „Az élet iskolája“ az. A regény Szegeden Burger Gusztáv kiadásában jelent meg, ára 1 frt 20 kr, s kapható minden könyvkereskedésben.

CSARNOK.

A parkban.

Kora reggel viszhangzik iparos és földmivelő nép lakta kis városunk főutczája a legserényebb munka zajától. Atellenben csattog az üllő és pöröly, sziporkázik a műhely izzó parázsa, nehézkesen szuszog a fujtató, odább az asztalos gyaluja sivitva szökell, a pintér és bádogos kalapácsa csörömpöl, az utczát pedig széltiben ellepi a hangyaszorgalmu svábság szebbik felének tarka serege.

Szebbik, mert nő, de nem mintha absolute az volna. Legalább én azt tartom, hogy Mokány Berczi nömös vére se találna valami különös lelkesülni valót rajtok. Ambár ha — Simayval [illegible] egészség s az egészség szépség, akkor sajátképp bizony szépek ők, kivált vasárnaponként, mikor kiöltöznek s tizenhat rokolya rengetegét öltik magokra. Ilyenkor, ha véletlenül egy kis eső permetez, még imponálnak is az idegennek, a ki szokásaikat nem ismeri. Ugyanis a keményitett schürting kötényeket ágyu alakba csavarva tartják kezökben, nehogy lemocskolódjék s először látva őket igy, madártávolból akként tünnek fel, mintha mindegyik egy-egy Uchatiussal lenne felfegyverkezve. A mint hogy tagadhatlanul sok jó német legény szive alaposan meg van általok — lőve.

Am feltétlen elismerés illeti őket, ha azt a mérhetlen szolgálatot tekintjük, melyet Arad gazdasszonyainak és vendéglőseinek naponként teljesitenek. Gondoljuk csak el, mi lenne Arad város kulinárisi tekintetben, ha egyszer ezek a nem annyira bájos, mint szükséges teremtések nem uteznének s ha egyszer arra ébrednénk az aradiak, hogy nincs ujaradi tej, zöldség, szárnyas és gyümölcs. Oly babyloni zavar volna ez, a min legügyesebb gazdaszszonyi találékonyság se segitene, mert „Wo nicht's, dort hat auch der Kaiser sein Recht verloren.“ Már pedig Agrippa meséjéből tudjuk, mi a következménye annak, ha a gyomornak azt kell mondani: nincs!

Emeljünk tehát kalapot az ujaradi milimárik tiszteletreméltó és hasznos kasztja előtt. mert jóllehet közöttük is akad, a ki itt-ott megfeledkezik arról, hogy Arad egészségügye jó részben az ő kezökbe van letéve, de oly fejlett vegyészi gyakorlattal még sem birnak, mint más elővárosi élelmesebb kollégáik, a kiknek jó pénzért mért teje, „mint a szilvalé, oly hig az istenadta.“

S azonfelül istenfélők és vallásosak. Eppen ide hallani a parkba, a mint a délelőtti nagymisén áhitatos zsolozsmákat *zengenek*.

Egyátalán jóravaló emberek, de a reverenda iránti hódolatukra rá férne egy kis öntudatos hazaszeretet s a polgári felsőbbség intenzivebb tisztelése.

Továbbá tudvalevőleg igen kedélyesek s faji tekintetben egyenesen a bécsi ismeretes Gemütlichkeitra vallanak.

Egyszer egy német községben eszébe jutott a Frau Náninak, hogy gyermekei kedvéért, a kik a kis és nagy sipok egész fokozatát képviselték, valami juxot csinál.

Lakott a községben egy Lizi néni nevü félkegyelmü öreg asszony. Közönségesen ugy hivták, hogy Liszi Pász. Ehhez vezette Frau Náni a Szepiket és Hansokat, a kik aztán az est félhomályának leple alatt előre megállapitott módon csaptak neki olyan névnapi macskazenét, hogy a törött köcsögök, tepsik és tálak fülsiketitő zajában félholtra ijedt s éppen jelen volt kisbirót két ember alig birta kihuzni az — ágy alól.

Fentebb elárultam a kedves olvasónak, hogy a park a templom közelében van. Hol is lehetne másutt, mint központjában a városnak, melynek egy elrejtett, de egy annál becsesebb gyöngyét képezi? Az avatottak igen jul tudják, hogy kincscsel ér fel, mert életerőt gyarapit, munkakedvet fakaszt s ruganyos jó kedélyt varázsol.

Élettörténete rövid, a mint egész élete is az, mindössze tizennégy év. Boldog emlékü Zselénszky László gróf alapitotta, s két részből áll. Az egyik rész a grófi ház udvarán elől kis köralakban ékeskedik, gyermekek kedvencz buvhelye. A másik hátrább félkörben több hold területet foglal el s a házzal szemben levő oldalon szabadon hagyott bejárója van, [illegible] jelképezve, hogy tárt karokkal öleli kebelére a látogatót, kit langy fuvalatu szellő suttogó hangjával édesget és marasztal.

Es mindnyájan örömmel hallgatunk hivó szózatára s kedvező időben szabad óráinkat szivesen töltjük árnyas lombjai alatt.

Istentől minden kellemmel felruházva, különösen rendeltetve van arra, hogy enyhet adó [illegible] pihenő helyul szolgáljon. S a miként hét görög bölcs volt, a miként egy hétben hét nap van, a miként Róma hét halmon épült és a miként a história hét svábról beszél, ugy ez az áldott kis park hét jó tulajdonsággal dicsekszik s ezek: pormentes, üde lég, hüs lugasok, zöld pázsit, kigyódzó sétautak, szabad kilátás, trillázó fülemilék és mély csend.

Még a vándor madarak is szivesen tanyáznak közelében. Egy elkülönitve álló magas akáczfára gólya pár rakott fészket. Tavasz óta ott kelepelnek boldog tête-à-tête-ben s mély bölcselkedésbe merülve várják a eljövendő kis fiókokat, melyeknek kényelméről jó előre ösztönszerüleg gondoskodnak.

Igazán megható egy gólya-pár hüsége és összetartása, s bátran példát vehetne róluk sok olyan férj és feleség, a kik könnyelmüen esküdtek meg, hogy „holtomiglan, holtodiglan“ . . .

S ugy látszik, a gólyák járása üdvös befolyást gyakorol arra is, hogy ebben a levegőben kizárólag honpolgárok szülessenek. Örömmel konstatáljuk e levegő ilyetén jótékony hatását, nem mintha a szépnemre kevesebb sulyt helyeznénk, hanem mert szükségét érezzük annak, hogy mennél több férfikarral rendelkezzék a haza akkor, midőn a tornyosuló felhők villámlaui és dörögni fognak.

Remélhető, hogy a gólyahozta két kis fiu — az egyik ügyvéd, a másik biró ember egyenes leszármazója — kik a parkban ép most tele torokkal versenyt gőgicsélnek, kardforgató kemény legény lesz, a mint az már egy ily szép gróf park szülötteihez máskép nem is illenék!

A parányi kis vitézek körül érdeklődve csoportosul a nagy bérház valamennyi lakója, mintha csak éreznék, hogy e bölcsőkben két leendő nagy férfiu szunnyadoz, — s mig Temesmegye egy előkelő, de sokat hányatott családjának szeretetreméltó tagjai a letünt fényes napok után epekednek, a boldog szülők örömtől ragyogó arczán visszatükröződik a sok szép remény, melyet a bölcsőkben ringatódzó kis angyalokhoz füznek.

Oh terjeszd ki te szép park, védőszárnyaidat e kisdedekre, szólitsd elő tündéreidet, hogy édesitsék meg álmukat s hintsenek rózsát és virágot ébredésök elé!

Nemcsak önmagunkért szeretjük tehát e parkot, a mi az nekünk, kevéssel megelégedőknek, a mi pl. Berlinnek az „Unter den Linden“, Nápolynak a pálmasor, Budapestnek a gesztenye allé, s melyre nem hiába vagyunk büszkék s nem hiába áldjuk házi urunkat, a mostani nemes grófot, a ki — miként egykor Augusztus császár örvendett, hogy tégla Rómát vett át s márvány Rómát hagyott utódára — bizonyára szintén örvendeni fog, ha a legvirágzóbb állapotban öröklik majdan utódai.

De valamint az éremnek két oldala van, valamint nincs rózsa tövis, fény árny nélkül, ugy e parkban sem mind arany, a mi fénylik.

Először is egy szerencsétlen flótás keseriti meg életünket, pitymallattól kezdve egész napon át, késő estig. fujva áldatlan hangszerét s próbálgatva rémitően változatos hangregistere kimerithetlen scaláit. Azután nem kevesebb hévvel accompagniroz hozzá egy hatalmas komondor, mely a Tigris névre hallgat s mely a szegény lakók ijedelmére napról-napra fényesebb eredménynyel bizonyitja, hogy ereiben igazi tigrisvér folydogál. Végre parkbeli dicsőségünk megrögzött elhomályositói az udvar szélén gomba módra szaporodó apró [illegible] melyekben négylábu illatszergyárosok perversus filozofi nyugalommal elmélkednek a felett: hogyan mulik el a világnak minden gyönyörüsége. S a mint lóczáinkkal e gyárak kiállhatlan légköréből mind inkább hátrálunk, nem fojthatunk el egy-egy fájdalmas felkiáltást: óh istenadta állatjai, mily kegyetlenek vagytok, mérges Upás-fa módjára messze üzve magoktól minden jóravaló halandót!

Olykor-olykor az elemek is segitenek a pusztitás ádáz munkájában.

A park félreeső szegletében szerényen meghuzódva állott egy bennlakó passzionátus ornitholog schwreitzi stylü diszes, nagy madárháza. A nemég elvonuló bősz vihar ezt a madárházat szemelte ki czéltáblául s kapta fel ölnyi magasra, egy pillanat alatt megsemmisitve czifra niszitéseit, melyekkel a müfaragó oly sok álmatlan éjszakát töltött el. Es most még szerényebben meghuzódva áll helyén a törpe utód, egy árva — ketrecz, de a mely már a zivatarnak se kell. Igaza van Schillernek: „Die Elemente hassen das Gebild der Menschenhand!“

Denique a mi kedves parkunknak a legszilajabb vihar sem árthat, mert isten-kéz védi s mert hivatása nagy, czélja örök: valóságos vár-sziget ebben a magyar alföldi Saharában.

Ugyanezért elvetve napi gondjainkat, ezután is rendületlen hüséggel sietünk lágy öledre borulni, napfénynél, holdvilágnál, rezgő csillagsugárnál egybeolvadni veled, es dálni benned az örökszép természetet és — ha majd jön az ősz s elszáradt levelőket hullatják bokraid — muló kellemeidet bánatosan megsiratni:

„Hallgatva áll a tér, szivünk szorul,
S egy köny beszél parkunk nagyságirul!“

Kovács Béla.

Szerkesztői üzenet.

— **„Az én kis regényem.“** Ezt olvasva, hisszük, hogy onnan jobbat is fogunk kapni. Valahogy ugy félkedvvel van ez irva. Várunk tehát jobbat, élénkebbet.

— **N. L. (Arad.)** K. ur e lap szerkesztőjének is kedves ismerőse és ismerve a K. szerénységét történt meg a dolog igy. Reméljük, hogy ez épen anynyira nem változtat az ön hozzánk való viszonyán mint a mennyire minden egyébb tekintet nélkül cselekedtünk mi, ebben az egy esetben — A helyzet teljes illusztrálására még megjegyezzük, hogy K. ur Konstantinápolyból fel fogja lapunkat keresni tárczáival

KIS LOTTÓ.

Budapest, Augusztus. 11.

21. 53. 19. 49. 8.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

— **A gabnatőzsdéről.** A jobb idő beálltával az üzérkedés részéről a kivitelhez kötött vérmes remények megcsappantak. A gabonaüzletben ismét nyugodtabb hangulat foglalt helyet. Bizonyitja a pénteki nap lefolyása is, mely a buzaárak további hanyatlását hozta meg. A készáru 10—15 krt vesztett árából és határidők is olcsóbban köttettek. Igy buza tavaszra 8 frt 12—8 frt 6 krig, buza őszre pedig frt 758 krtól 7 frt 63 krig köttetett.

— **Az angol bank**, — mint táviratilag jelentik — a leszámitolási kamatlábat csütörtökön 2 és fél százalékról 3 százalékra emelte fel. A bank ezen intézkedése nem jön váratlanul. Már e hét elején jelentették Londonból, hogy a délamerikai államok kölcsönei erősen igénybe veszik az angol bank aranykészletét s hogy a bank igazgatósága az esetre, ha ez igénybevétel tartós volna, kénytelen lesz a kamatlábat felemelni.

— **Gabonaüzlet.** (Budapest, augusztus 10.) Buzát ma mérsékelten de sürgősen kináltak, a malmok tartózkodtak a vásártól. Egyéb gabonanemüek közül rozs és árpa szilárd, zab és tengeri változatlan.

Eladatott:

Buza: (uj) Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 7 frt 85 kr, 200 métermazsa 80 k. 7 frt 20 kr. 100 mm. 81 kr. 7 frt 10 és fél kr 100 mm. 80 k. 7 frt 10 és fél kr, 100 mm. 79.8 k. 7 frt 12 kr, 300 mm. 79·8 k. 7 frt 10 kr, 100 mm 79·5 k. 7 frt 15 kr, 200 mm. 77·8 k. 7 frt 100 mm. 78 k1 7 frt 10 kr.

Pestmegyei (uj) 200 mm 79 k.7 frt krajczár, 100 mm. 79·4 k. 7 frt 10 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt — kr. 200 mm. 79·4 k 7 frt 45 kr. 100 mm. 79 kr, 7 frt 37 kr, y00 mm, 78 k. 7 frt 20 kr. 100 mm. 78 kr 7 frt 27 kr. 100 mm. 76·3 k, 6 frt, 70 kr.

Bácskai 3400 mm 79 k 7 frt 35 kr 400 mm 78·5 k 7 frt 25 kr 200 mm 78 k 7 frt 25 kr 100 mm 76·5 k. 7 frt 25 krajczár.

Északmagyarországi 200 mm. 79 k. 6 frt 90 kr, 100 mm. 79.4 k. 6 frt 80 kr.

Buza (ó) Tiszavidéki 2300 mm. 82 k. 6 frt 90 kr, 200 mm. 80 k. 6 frt 89 kr, 100 mm. 79·5 k. 6 frt 82 és fél kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 82 és fél kr, 100 mm. 78·5 k. 6 frt 70 kr.

Pestmegyei 3300 mm 20 k 7 frt 75 kr 2000 mm 78·8 k 7 forint 30 krajczár.

Marosi 4000 mm. 80·6 k 7 frt 80 krajczár,

Bácskai 700 mm. 77·4 k. 7 fr 50 kr.

Rozs (uj) 300 mm. 5 frt 65 kr. 200 mm 5 frt 70 kr.

Árpa (uj) 100 mm 5 frt 50 kr, 300 5 frt 70 kr.

Tengeri 3000 mm 6 frt 22 kr, 1000 6 frt 25 kron.

Zab 400 mm. 5.20 kr 1500 mm 5 frt 40 kr.

Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat kezdetben lanyha volt, utóbb javult és végül ujra gyengült.

Határidők jegyzése déli 12 órakor:

Buza tavaszra 8.32—7.34 frton, buza őszre 7.83—7.84 frton, Tengeri julius—aug. 6 24—6.26 frton, tengeri 1889, május—junius 6.22—5.24 forinton. Zab őszre 5.20—5.24 frton. Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 10—11 forinton.

Köttetett:

Buza tavaszra 8.22—8.24 frton, buza őszre 7.74—7.70 frton, tengeri 1889. május—juniusra 5.14—5.28—5.16 frton, zab őszre 5.36—5.35—5.21 frton.

Hivatalos jegyzések:

Szokványbuza tavaszra 8.28—8.30 frton őszre 7.78—7.79 frton. Tengeri május—juniusra 7.16—7.18 frton, julius—augusztusra 6.20—6.22 frton. Zab tavaszra —.——.— frton, zab őszre 5.19—5.21 forinton. Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 11.24 12.— forinton.

jele ez, mikor a legfelsőbb köröktől egyaránt érezik, hogy a népeket saját otthonában kell fölkeresnünk, ha megakarjuk ismerni, hogy békés együttélés, a közös haza egyforma szeretete, az egymást megértés csak akkor születik meg, mikor az ország népeinek egymásról világos tudása lesz. Az ellentéteket kiegyeniteni, a hiányos ismereteket pótolni czélja e folyóiratnak, s az alakulófélben levő társulatnak.

Föntebb emlitettem, hogy az oláh lapok kivételével az összes nemzetiségi sajtó melegen üdvözölte Herrmann lapjának megjelenését Ennek oka pedig abban rejlik, hogy az „Ethnologische Mitteilungen“-ek az oláh nép termékeit nem azzal a helyesirással közölte, a mely manapság divatos az oláh irodalomban. Hogy álláspontunkat megvilágitsuk, rövid áttekintést kell vetnünk az oláh irás történetére. A jelen század kezdetéig a czirill irás volt egyedül használatos az oláh irodalomban. Hiu képzelődés az a hit, hogy a czirill irást csak ugy erőszakkal ránk tukmálták s hogy egykor mi is használtuk a latin betüket. Az a czirill irás velünk nőtt, nyelvünket soha más irással nem testesitették meg. Egyes kisérletek történtek ugyan az átalakitásra, de ezek már a kisérletnél megteneklettek s mondhatni, hogy a latin irásnak csak félszázados multja van. Sinkai, Clein, Major Péter, akiknek nevéhez van kötve a latin betük behozatala az oláh nyelvbe, megteremtettek egy irást, a mely az oláh nyelv latinságát tüntesse föl, mert a szerintök éktelen czirill jegyek, melyek eddig békóiba tartották, ezt nem fejezték ki. Igen ám, de ők nem vizsgálták meg, hogy e betüknek minő értékü hangok felelnek meg a latin alfabetumban, nem vették figyelembe az oláh népnek kiejtését, a mely pedig egyedül lehetett volna irányadó az uj jegyek megalkotásában. Utódjaik pedig tovább haladtak az általuk vágott ösvényen, azt az épületet, a melyet ők emeltek, betetőzték s odáig jutottak, hogy egy olyan nyelvet irtak le, a mely sohasem volt oláh s a milyen nem is lehetett soha. Csak napjainkban lépett fel egy ifju nemzedék, a mely hadat izent az etimologikus irásnak és hiveinek zászlajára kitüzte a fonetikus irás behozatalát. Ez az irásmód is azonban még nagyon messze áll az élettől, a kiejtés megtestesitésétől, inkább alaki különbség van közte s a régi közt, a jelszó azonban még mindig a régi: irásunkban is tüntessük ki, hogy mi a nagy Traján maradékai vagyunk, hogy a mi nyelvünk latin nyelv. Igazán ábrándos fölfogás: egy nép, a melyik irásában sem akarja megtagadni nemes eredetét! Ha az igaz, hogy az irásban is ki kell fejeznünk valamely nép eredetét, akkor a németségnek nincs joga latin betüket használni s a magyarságnak is finn-ugor jegyeket kellene kitalálnia. Nem akarják vagy nem tudják számbavenni, hogy a betü csak jegy, értéke egy kiejtett hangnak s hogy az mindegy, vajjon e hármat igy irom: 3. III. vagy nem tudom én miféle jellel. Mért fejezné ki jobban az oláh nyelv szellemét a latin betü mint a czirill? Egy olyan kis manó, a melyik mindegyikünk nyelve alatt ül vagy kiejtésünkből, papirra vetett s leirt szavainkból kandikál ki? Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy mi oláhok, ha a betü bármiféle anyagból is van gyurva, mégis csak betü marad, irjunk pl. cirill irással. Nem. A népek valamint a mértékben, az időben, a pénznemben egységre törekszenek, ugy az irásjegyekben is. A müvelt nemzetek, a tudomány a latin irást szemelték ki az egység képviselőjének, annak adtak elsőbbséget valamennyi fölött.

Az irásnak az élő nyelv hü fotografiájának kell lennie: a mit kiejtek, annak megtestesitője, a mit mondok, annak megszemélyesitője. Nő együtt a nyelvvel, alakja együtt változik a nyelvvel. Mikor mi Hermann lapjában az oláh nép termékeiből közöltünk, ezen az alapon állunk, t. i. hogy mi ugy irunk, a mint beszélünk. Volt azonban egy másik ok is, a mely idejutni kényszeritett bennünket. Mikor az oláh népköltészeti gyüjteményt kezünkbe veszszük, azt tapasztaljuk, hogy az irodalmi orthografiával van irva, tehát, hogy a kiejtésről hamis képet ad. Az összes müvelt nemzetek azonban e czélra teremtettek egy nyelvészeti irásmódot, s mi, látván, hogy e tekintetben egy lépést se tettek az oláh literaturában, ehhez az elvhez csatlakoztunk s a népköltészeti termékek számára teremtettünk egy megfelelő nyelvészeti ortografiát. Hinc illae lacrimae. Ezért itélték el Hermann lapját, sőt a Tribunában még azt is kérdezték tőlünk, hogy egyáltalában nekünk van-e jogunk arra, hogy egy nyelvészeti ortografiát teremtsünk? Mintha a tudományban kasztok volnának, nemesek és jobbágyok! Olyan boldog tekintélyek, a kiknek mindent szabad tenniök s a tömegnek vakon kell őket követniök! A tudomány az igazat, a jót, a helyeset keresi s ezt kutatnia mindenkinek kötelessége. Mi ezt tartjuk, hogy a helyeset eltaláltuk s a mig az ellenpárt nem bizonyitja be, hogy tévedtünk, ezt az irásmódot fogjuk követni. Ha jobbat és megfelelőbbet tudnak alkotni, szivesen lemondunk a mienkről, mert a mint kinyilatkoztattuk, mi az igazság szolgálatába szegődtünk s mint az igazságnak szolgái csak a tiszta igazság előtt hajlunk meg!

Már föntebb emlitettük, hogy még talán a jövő hó folyamán létrejön a néprajzi társaság. a melynek czélja az ország valamennyi népének termékeit, lelkének nyilatkozatait összegyüjteni s rendre kiadni. Igy lassanként meg lesz az a tüzhely, mely köré hazánk minden nemzetisége békésen össze fog gyülni s egyengetve lesz az ut, a melyen az annyira óhajtott megértésbez fogunk eljutni. Ennek a társulatnak pedig Dr. Hermann Antal közlönye leszen valószinüleg a hivatalos lapja. S mikor ilyen nemes a czél, mikor a czél elérése ilyen szakavatott kezekre van bizva. nem hisszük, hogy a társadalom hátra maradna s támogatását elvonná a derék vállalattól.

Alexi György.

Monte-Carloi történet.

(Angol regény egy kötetben.)

— Az „Aradi Közlöny“ számára forditotta: —

(24. folytatás.) **LOTUSZ.**

TIZENHATODIK FEJEZET.

Egy elbocsátott udvarló.

— Önnek sem jó, sem boldog kinézése nincs, s ez megczáfolja szavait. Viszontlátásunk első estéjén ugy tetszett nekem, mintha ön megfásult volna és én nem is csodálkoztam. Midőn akkor bucsut vettünk egymástól, ön borzasztó megrázkodtatáson ment keresztül, idegei meg voltak rongálva és hónapokon át fájt a szivem, mikor önre gondoltam. En önt akkor irgalomból hagytam el. későbben azonban sokszor gondoltam, hogy vajjon mindkettőnkre nézve nem lett volna jobb, ha én maradok. Ma bizonyos vagyok benne.

— Nem, — viszonzá Varuna büszkén, — én küldöttem el önt és jól tette, hogy szót fogadott. Minek pazarolta volna el életét tovább is egy árnyékra?

— Az árnyék idővel valóvá alakulhatott. Az ön ellenszenve irányomban teljesen oktalan volt és nem kellett volna reá figyelnem, többet, mint egy gyermek szeszélyére. Hü és odaadó barátja lettem volna, őriztem és védtem volna önt, ugy hogy idővel nélkülözhetlenné válhattam. Fáradt, sebzett, fájó szive bizonyosan ama szivhez fordulna, a mely egyedül hü maradt.

Varuna fejét rázta.

— Ön sem olyan hideg, sem oly erős, mint a hogy ezt a világgal elakarná hitetni, — folytatá Cazalette. Önnek vannak női gyöngéi. Es éppen ezek teszik önt oly imádásra méltóvá. Öt év óta ön egyebet sem tett, minthogy nyomort hozott a férfiakra és most vágyik — igen szemeiből olvasom — ön arra vágyik, hogy boldog legyen és boldogitson. Oh Varuna tehát oly méltatlan vagyok-e? Nem szeretem-e elég hosszasan és becsületesen?

Hogyan magyarázzam azt, hogy én, a kinek mindig annyi befolyása volt az asszonyokra, éppen önt nem birom meghatni?

— Különös, — mondá Varuna elgondolkodva, — ha ön talán elejétől fogva igyekszik, őszintének látszani, talán hittem volna önben.

— De az lehetetlen, hogy ön hazugsággal vádolhatna engem, önnel szemben! — kiáltott fel Cazalette keserüséggel. Az emberek jezsuitának neveznek és azt mondják rólam, hogy mindenkinek mindene vagyok csak abból a czélból, hogy a magam czéljainak szolgáljak. Ez részint talán igaz is. Az ember megveti embertársait, de nagyon érdekes, rajtok kisérleteket tenni.

Varuna szemei kitágultak.

— Tehát rajtam is tesz kisérletet és csak annyiban talált különbözőnek más nyomorult asszonyoknál, mivel én, habár akkori helyzetemben kitéve minden sértegetésnek mégis több önbecsülésem volt, sem hogy magamat e kisérletnek megalázzam …

— Varuna én esküszöm, hogy ön igazságtalanul bánik el velem! Nem szenteltem önnek a leglovagiasabb és legodaadóbb szerelmet azon időtől fogva, mikor ön mint egész fiatal leányka jött Nizzába? Es nem viseltettem ön iránt a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel házassága után? Nem volt-e mindig az a törekvésem, hogy önt illedelmetlenségektől megóvjam és egyéb kellemetlenségeket elháritsak?

— Igen, — felelt Varuna habozva. Es, mert emlékezem ama barátságos előzékenységekre, azért hallgatom most az ön szavait.

— Már tiz éve, hogy ön képezi egyedüli gondolatomat és minden törekvésem czélját, — folytatá Cazalette szenvedélyesen. Meglehet, hogy néha aljasabb örömöknek adtam át magam, de ez csak azt bizonyitja, hogy ember vagyok. Lényem igazi, legjobb része azonban mindig az öné maradt. Szerelmem önt sohasem sértette meg; sőt ama őrült órában, melyet ön szememre hányt, sem volt egyetlen hütelen gondolatom. Nézhettem-e napról-napra fokozódó nyomorát anélkül, hogy ily megalázó élettől megszabaditani ne igyekeztem volna? Nem volt más ut, és én azt hittem, hogy ön is — mint én — felül áll minden konvenczionális szemérmeteskedésen. Nagy isten! Mi vihette önt arra, ezen ember feleségévé lenni? Bevallom, hogy ön mindig megfejthetetlen rejtély volt előttem!

Varuna összeborzadt. Cazalette észre vette előnyét, de jobbnak látta, ezt észre nem venni. Rövid hallgatás után madame Fano gyorsan és hevesen mondá:

— Ön azt mondja, hogy mindig rejtély voltam ön előtt, azonban én magam előtt még nagyobb relytély vagyok. Nem tudom, mi késztetett engem a házasságra; mindenféle befolyások és hangulatok, a mikről nem tudok számot adni magamnak. Fano ur bizonyos hatalommal birt felettem, és én nem tartom lehetetlennek, hogy ez bizonyos fokig magnetikus befolyás volt. Eleinte mindent megtettem a kedveért, de később gyülöltem. Ez az egyedüli magyarázat, a mit adhatok, a többi én előttem is homályos. Sokszor csodálkoztam azon, hogy önnek nem sikerült szerelmemet megnyerni. Ez is érthetetlen előttem; tény azonban az, hogy öntől elejétől kezdve megtagadtam minden rokonszenvet magamban. — Okot ezért nem állithatok fel; de a milyen fiatal is voltam, mégis éleslátónak tartottam magamat és az ön magatartása anyámmal szemben gyanut keltett bennem. Láttam, hogy ön másnak tünteti fel magát, mint a milyen, hogy anyámat érdekeinek megnyerje. Ön játékot űzött bolondságaival és tápot adott babonájának, a mig ő félni kezdte önt. Még most is fél öntől; de érthetetlen, hogy mi czélja lehet önnek még most is.

(Folyt. köv.)

— Szesz-üzlet. —

(Augusztus 11.)

(B.) Az üzlet a mult héten csendes, a keresiet korlátolt volt, minek folytán az árak ismét valamivel hanyatlottak.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban 28.75—29. kicsinyben 29.25, hordó nélkül per 100 liter %.

— Budapesti gabnatőzsde. —

(Augusztus 11.)

Lanyha irányzat mellett a vevők tartózkodók, 12 000 mm. jött forgalomba, és 10—15 krral olcsóbb áron adatott el. Buza tavaszra 7.97—7 99, buza őszre 7.47—7.49, zab őszre 5.30—5.33, kukoricza 1889 évre 5.14—5.16, káposzta-repcze 12.67—12.75.

Sertéskereskedelmi csarnok

— Budapest Kőbányán. —

Kőbánya, aug. 10. Az üzlet változatlan. Magyar uraségi öreg, nehéz 48—49 forint, fiatal nehéz 50—0.50 forint fiatal közép 49.——50 - forint, fiatal könnyű 48—49 forint, közönséges (szedett) nehéz 48—49 forint. közép 48—49 forint, könnyű 7—48 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz —.——.— forint, közép —.——.— forint önnyű —.——.— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.——.— forint közép —.——.— forint. — Szerbiai nehéz 47.——48.— frt, közép 46.——47.— frt, könnyű 45.——46.— frt. Hizó egy éves —.——.— frt, hizó két éves makkos —.——.— forint hizó öreg —.——.— forint. — Sertéslétszám: aug. 8-án volt készlet 110 287 darab, aug 9-én felhajtatott 94 darab, aug. 9 én elszállittatott 602 darab, aug. 9-én maradt készletben 110,179 darab sertés.

Hivatalos árfolyam.

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1888. évi augusztus hó 11-én.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	101.60
magyar papirjáradék 5,	91 25
magyar vasuti kölcsön	151.—
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	99.2⁵
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	114 —
magyar földtehermentési kötvény	105.—
Erdélyi földterhementesitési kötvény	104.50
magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.50
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.50
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.25
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	131.55
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	125·—
Osztrák járadék papirban	81.75
Osztrák járadék ezüstben	82.50
Osztrák járadék aranyban	111.25
Osztrák hitelintézeti részvény	316 20
1860-iki osztrák államsorsjegy	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	870. —
Magyar hitelbankrészvény	309 25
Cs. és ki. arany	5.76
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.76
Német birdalmi márka	60.15
London	123 35
20 markos arany	1 04

MEGHALTAK ARADON.

(Augusztus 4-tól auguszt 10-ig.)

Belváros: Treila György, 4 hónapos, szindelyes fia, bélhurut.

Ujtelep: Cziklea Alexa, 6 hónapos, kocsis fia, bélhurut.

Közlekedés.

A vonat

	ind. Aradról		érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg.	5 41
" "	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	3.42
" vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	7.3-
" személyvonat	regg.	6.	d. e.	11 9
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9 27
" "	d. u.	5·48	este	8.14
Borossebesi vonat	regg.	6.30	regg.	8 36
" "	d. u	4.40	este	8 .7
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	regg.	8.11
" személyvonat	regg.	4.40	este	8.5
" "	d. u.	3.17	d. u.	7 50

Felelős szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD.

NYILTTÉR.

T. cz.

Van szerencsém tisztelt vevőimmel ezennel tudatni miszerint

Bräuner Zsigmond

szabászomat mai napon üzletemből elbocsátottam, minélfogva ő továbbra nincsen feljogosi va, **megbizásokat** vagy **pénzt** nevemben vagy számlámra felvenni.

Arad, 1888. augusztus hó 11-én.

Kiváló tisztelettel

Neubauer L.

uri szabó.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Augusztus 10-én.

	Pénz		Áru	
M. kir. aranyj. adóment. 4%	102	10	102	40
" " papirjáradék adóment. 5%	90	—	90	30
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fc.) 5%	151	25	152	50
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	150	50	151	—
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	97	50	98	50
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	126	50	126	50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115	—	115	60
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	129	50	139	50
" " " 50 frt drbja	129	50	130	50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	124	30	125	50
M. k. földtm. kötvények 5%	105	—	106	—
" " " 1867. záradék 5%	105	—	106	—
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	105	—	106	—
" " " 1867. zárad. 5%	105	—	106	—
M. k. földtm, kötvények horváth-orsz. 5%	104	—	—	—
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104	25	105	—
" " " erdélyi jelz. urb. vk. (100 frt 5%	98	50	99	—
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99	—	100	—
Pest. vár. kölcsöne 1870. évből 6%	106	—	107	—
" " " 1871. évből 6%	107	25	109	—
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100	75	101	50
Budapesti bankegyes. részvényt.	100	—	100	50
Magy. ált. hitelbank	281	—	281	50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	—	—	—	—
" lesz. s pénzváltóbank	89	25	89	60

	Pénz		Áru	
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	311	—	311	20
Osztr.-magyar bank	878	—	880	—
I. magyar iparbank	153	—	154	—
Pesti magy. keresk. bank	712	—	715	—
Bécsi bizt. társulat	200	—	205	—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	210	—	212	—
Első magy. általános bizt. társ.	3050	—	3060	—
Fonciere pesti bizt. társ.	71	—	72	—
Magyar-franczia bizt. társ.	175	—	180	—
Pannonia visszb. társ.	980	—	996	—
Concordia malom	403	—	410	—
Első budapesti malom	870	—	880	—
Erzsébet malom	242	—	244	—
Hengermalom	525	—	530	—
Luiza malom	252	—	255	—
Molnárok és sütők malma	353	—	350	—
Pannonia malom	755	—	760	—
Viktoria malom	130	—	132	—
„Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	—	—
Alföld-fiumei vasut 5%	175	50	176	50
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	—	—	—	—
Déli vasut 5%	—	—	—	—
Eszakkeleti vasut 5%	154	50	155	50
Erdélyi vasut 5%	172	50	172	50
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—	—	—
Kassa-oderbergi vasut 4%	142	—	143	—
Magyar galicziai vasut 3%	160	50	161	60
M, ny. v. (sz.-győr-gráczi vasut 5%	157	60	158	—
Osztrák államvasut 5%	232	50	233	—
Pécs-barcsi vasut 5%	—	—	—	—
Tiszavidéki vasut 5%	—	—	—	—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 5%	—	—	—	—

	Pénz		Áru	
Pesti kozuti vaspálya	383	—	384	—
Pesti köznti vasp. élvezet-jegyek	110	—	215	—
Budepesti III. ker, takarakp.	108	—	110	—
Országos központi	452	—	457	—
Pesti hazai első	7325	—	7525	—
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452	—	455	—
Magyar ált, takarékp, részvény	88	—	89	—
Alagut	145	—	147	—
Altalános waggon kölcs. társaság	69	—	72	—
„Franklin"-társulat	198	—	200	—
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826	—	830	—
Geschwindt-féle szeszgyár	330	—	332	—
Gyapjum, és biz, I. magyar	246	—	250	—
Keresk, épülete	675	—	—	—
Könyvnyomda „Athaeneum"	444	—	448	—
" Pesti	1070	—	1100	—
Köszénb. és téglagy, (Drasche)	221	—	222	—
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59	—	60	—
Pesti épitő-társaság	—	—	—	—
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100	—	101	—
Salgótarjáni köszénb,	171	—	172	—
Schlick-féle vasö, és gépgyár	152	—	154	—
Schlick-féle vasö, és gépgy. II, kib	—	—	—	—
Serfőzde első magyar	810	—	820	—
Sertéshizlaló	270	—	274	—
Sósknti kőbánya	—	—	—	—
Spodium- és csontlisztgyár	110	—	120	—
Szálloda-részvénytársasag	104	—	106	—
Tégla- és mészégető ujlaki	149	—	150	—
Török dohányrészvény	—	—	—	—
Gőztéglagyár kőbányai szelv, nélk,	252	—	255	—
M. jelz. bank ny. kölcsönköt, 4 sz,	105	—	105	50

Zálogslevelek.	Pénz		Áru	
M. földhitelint. papirérték 5%	102	75	103	25
" " 4½	100	50	101	—
" " " 4%	95	25	95	65
" " arany v. ezüst 5%	132	—	132	50
" jelzálogbank 5½%	102	50	103	—
" " 5½	101	50	102	25
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	101	50	102	—
Osztr.-magyar bank o. é. 5%	101	75	102	30
" " " " " 4½%	99	90	100	60
" " " " " 4%	99	90	100	60
Pesti keresk. bank 6%	102	—	103	—
" " " 5½%	101		101	50
" " " 5%	101	—	101	50
Albina tak. és hitelint. 6%	101	—	102	—
Elsőbbségek.				
Budapesti lánczhid 5%	104	—	105	50
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99	50	—	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sors.	—	—	—	—
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17	50	18	—
Pénznemek.				
Cs.-kir. arany (vert)	5	4	5	99
Cs.-kir. arany (kör)	5	84	5	88
Osztrák magyar 8 frtos arany	10	01	10	4
20 frankos arany	10	01	10	4
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	62	10	62	50
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	62	10	62	20
Amsterdam 100 hollandi frtért	105	20	105	50
Paris 100 frankért	50	10	50	25
Svájczi pénzpiacznk 100 frankért	50	—	50	10
London 10 font sterlingért	125	10	125	40

Vetni való

káposzta-repcze

és

bánáti repcze

kapható 427 3—3

Reisner és Pollák

gabonakereskedőnél

ARADON, Petőfi-utcza 1-ső szám.

59781. C. H. szám.

Hirdetmény.

Hajójáratok a Száván, Mitrovicza és Sabatz között a magy. kir államvasutak hajóival.

A m. kir. államvasutak a Száván, Mitrovicza és Szabatz között saját gőzhajójával naponkénti rendes személy, podgyász és áruforgalmat közvetitő közlekedést rendeztek be, mely intézkedés következtében ezen gőzhajó *folyó évi julius hó 17-től kezdve* az alábbi menetrend szerint közlekedik és pedig:

Indulás Sabatczról Mitroviczára	naponkint	reggel	8 órakor
érkezés Mitroviczára	"	d. e. 10—11 óra közt	
indulás Mitroviczáról Sabatzra	"	d. u	3 órakor
érkezés Sabatzra		d. u. 5—½6 óra közt	

ennélfogva a hajócsatlakozásban áll ugy a Mitroviczáról induló 2645., mint az odaérkező 2612. számu vonatokhoz.

A hajó rendes állomása Mitroviczán a Szávapart azon pontján van, hová a szávaparti vágány kivezet, a mitroviczai helyi utasok kényelmére azonban a hajó ugy le- mint felfelé való utjában Mitroviczán a város alatt is megáll, utasok és podgyász be- és kiszállitása czéljából. Megjegyzendő, hogy legközelebb — a majdan közzé teendő időtől fogva — a személy szállitó vonatok a mitroviczai vasuti állomásról közvetlen a Száva parti állomásig fognak kijárni.

A hajószállitásra vonatkozó személy podgyász és árudijszabások a m. kir. államvasutak dijszabási ügyosztályában megszerezhetők, megjegyezvén, hogy saját állomásainkról Sabatzra, vagy onnan megforditott irányban feladásra kerülő szállitmányok a vasuti és vizi dijtételeknek összevonásával közvetlenül rovatoltatnak el. Az áruk átvétele illetőleg kiadása Sabatzon azoda kirendelt hivatalos közegek által eszközöltetik.

Végül megjegyezzük, hogy a hajóra szóló jegyek az utasok által a sabatz-mitroviczai iranyra nézve sabatzi kirendeltségünkkel, a megforditott irányban pedig addig, mig Mitroviczán a szávaparti állomásunk megnyittatik, magán a hajón válthatók.

Budapest. 1888. augusztus hó 2-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város községi iskoláinál egy 600 frt évi fizetéssel 200 frt lakbér átalánynyal, vagy esetleg természetbeni lakás javadalmazással kapcsolatos

tanitónői állás

üresedésbe jövén, az egy évi kisérlet utján meghivás utján be fog töltetni.

Ennek következtében azon okleveles tanitónőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, ezennel felhivom, hogy pályázati kérvényüket **f. évi augusztus hó 20-áig** hozzám benyujtsák.

Aradon, 1888. évi julius hó 20-án.

Salacz,

kir. tanácsos iskolaszékielnök.

12307/1888.

Hirdetés.

A nagym. m. kir. belügyminiszterium 44675=VIIb A) 1888. szám. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a légkör tisztaságának megóvása czéljából kötelesek a vendéglősök, korcsmárosok és bérházak tulajdonosai a meleg nyári hónapok alatt az udvaron összegyült szemetet és hulladékot naponkint a rendőrség által e czélra kijelölt helyre kihordatni.

Kötelesek továbbá a vendéglősök, korcsmárosok, kávésok s minden oly egyesületek, hol naponként többen megfordulnak, az árnyékszékek pöczetartányait rendszeresen fertőtleniteni, a kutak ivóvizének tisztaságára felügyelni.

A szükebb utczákban levő házak, nemkülönben a csekély területü udvarokkal biró házak tulajdonosai kötelesek a kaput, vagy hol kapu nincs, a ház bejáróját nappal folytonosan nyitva tartani.

Minden lakó figyelmeztetik, hogy a lakásul szolgáló szobákat a meleg nyári hónapok alatt este és reggel rendszeresen szellőztesse.

Oly házak, melyekben a belvizek az utczai csatornákba lefolyással nem birnak, hanem azoknak befogadására a ház belterületén emésztő-gödrök szolgálnak, az ily emésztő-gödrök szabályszerüen kitisztitandók és fertőtlenitendők.

Minden egyes háztulajdonos kötelességévé tétetik, hogy a meleg hónapok alatt az árnyékszék pöczegödreit időről-időre fertőtlenitse.

A gyárakra nézve eddig érvényben volt a légkör tisztaságára vonatkozó egészségrendőri intézkedések a gyártulajdonosok által ezuton is szigoruan megtartandók.

Mindazok, kik a jelen hirdetésben foglalt *közegészségügyi intézkedések ellen vétenek,* az 1876. évi XIV. t.-cz. alapján *pénzbirsággal* fognak büntettetni.

Arad 1888. évi julius hó 9-én.

A városi tanács.

Az aradi árucsarnok részvénytársaság épületében, a Hunyadi-utcza részen, az első emeleti 3 utczai szoba, ~~konyha, padlás, és pinczéből~~ álló

lakás és egy bolt

mellékhelyiséggel együtt azonnal kiadó.

Bővebbet a társaság irodájában d. e. 9—12 óráig.

18990/1887.

Hirdetés.

A nagyméltóságu m. kir. Belügyminiszteriumnak 51201/1887. II. sz. a. kelt következő körrendelete ezennel közhirré tétetik.

A vasutak mentén már több izben fordultak elő esetek, hogy gyermekek a sinekre köveket raktak vonósorompókkal ellátott átjáróknál, tehát a pályaőr őrahelyétől távolabb eső helyen nagyobb méretü köveket a sinek és mérőgerendák közé szoritottak, illetve ékeltek, mi által esetleg nagy szerencsétlenség idéztethetik elő.

Miután a kiskoruak által elkövetett ilynemü gyakori és veszélyes cselekmények (például vonatoknak kövekkel való megdobalása stb.) lehetőleg megelőzendők és ha megtörténtek megtorlandók, mi bünvádi uton nem történhetik, mert azok az 1878. évi V. t.-cz. §-a értelmében az életkor 12-ik évének betöltéséig nem büntethetők, s miután az 1879. évi XL. t.-cz. 12. §-a értelmében a fentebb idézett határozmány folytán 12 évesnél fiatalabbakkal szemben az 1879. évi XL. t.-cz. 111 §-a sem alkalmazható a kir. járásbiróságok által, az igazságügyi valamint a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter urakkal egyetértőleg az alább következők rendeltetnek el:

Azon szülők, rokonok, gyámok vagy felügyelők, kiknek gondjara bizott 12 évesnél fiatalabb gyermekek a vasuti sinekre követ raknak, a vasuti átjárók korlátait felnyitják vagy beteszik, a vasuti jelzőket megforditva állitják, a vonatokat kővel dobálják s általában hasonló cselekményekkel a vasuti közlekedés biztonságát veszélyeztetik, a kellő felügyelet elmulasztásával kihágást követnek el s az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra forditandó 2 frttól 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 10 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni, a kihágások elbirálására hivatott közigazgatási fokozatos hatóságok által.

Figyelmeztetnek ennélfogva a szülők, gyámok, gondnokok és felügyelők, hogy az életkor 12 évet még be nem töltött gyermekeiket, gyámoltjaikat, gondnokoltjaikat vagy felügyeltjeiket a vasuti szerencsétlenségek okozhatásától a fentebbi büntetés terhe alatt a legszigorubb házi fegyelem gyakorlásával tartsák vissza.

Arad, 1888. julius hó 24-én.

A városi tanács.

11852/1888.

Hirdetmény.

A szeszes italok kimérésével foglalkozó egyéneknek tudomására hozatik, miszerint a tanács részéről kimondatik, hogy

1. A szilva-, törkölypálinkánál és a cognacnál oly készletekre nézve, melyek legkevesebb 3 hónapon át megkezdetlenül feküsznek a raktáron apadás czimén egy évre 3% lesz leirandó akként, hogy a leirásba veendő mennyiség kiszámitásánál a megkezdett hónapok nem, hanem csakis a befejezett hónapok lesznek alapul veendők

2. Gabonapálinkákból a 15° fokoson felül 16—18 fokos is kimérhető hektoliterenkint 10 frt illeték mellett, azonban oly megszoritással, hogy ezen erősebb pálinkákból a kimérők csak egy és nem többféle foktartalmut is tarthatnak

Arad szab. kir. város tanácsának 1888, julius 3-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Aradi első takarékpénztár

zálogosztálya.

Folyó évi **augusztus hó 28-án d. e. 9 órakor** fennebbi helyiségben a következő számu le ürt arany és ezüst zálogok az alapszabályok 64-ik §-a szerint legtöbbet igérőnek azonnali lefizetés mellett elárvereztetnek és pedig napló számu: 72. 143. 155. 168. 225. 276. 406. 421. 433. 437. 478. 552. 601. 709.725' 778. 788. 809. 877. 878. 880. 975. 978. 988. 1045. 1062. 1098. 1150. 1201. 1202. 1236, 1250. 1251, 1345 1349. 1556. 1640, 1705, 1793. 1769. 1866 1967. 1991. 2030. 2031. 2066. 2084. 2200. 2297. 2342. 2368. 2404. 2492. 2513. 2528. 2586. 2649. 2650 2651. 2652. 2653. 2654. 2655 2661. 2671. 2675. 2676 2699. 2700. 2701. 2735. 2734. 2740. 2741. 2753, 2754. 2755. 2 82. 2834. 2835. 2876. 3238 3240. 3241. 3264. 3313. 3476. 3477 3888. 3490. 3495. 3509. 3515. 3516. 3523. 3529. 3542 3567. 3568. 3569, 3585. 3586. 3590. 3615. 3616. 3617 3644. 3661. 3662. 3669. 3688. 3727. 3766. 3768. 3770. 3772 3775. 3777. 3779, 3780. 3801. 3802. 3850. 3857. 3871, 390 . 3916. 4003. 4008. 4009. 4029. 4013. 4080. 4091 4151 4170. 4194. 4320. 4342. 4419. 4421. 4457. 4524. 4450. 4551. 4567, 4623, 4651. 4669, V688, 4728. 4759. 47 50. 4782. 4807, 4822, 4872. 4997, 5009, 5025, 5029. 5033. 5052. 5078, 5094 5110, 5144 5156, 5273. 5287, 5314. 5319. 5330, 5339, 6407 5453. 5455. 5511. 5525. 5534. 5540. 5575. 5597. 5609 5616. 5629. 5637. 5650. 5653. 5685. 5693. 5722. 5725 5726. 5746. 5748. 5750. 5782. 5796. 5858 5862. 5875 melyárveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Kelt Aradon, 1888. augusztus hó 11-én.

Az igazgatóság.

Egy egész ágyberendezés 21 forint.

Ürményi Tóbiás

ARAD, főtér 25-ik szám pénzügyi palotával szemben.

Ujonnan berendezett

ÁGYNEMŰ-ŰZLET.

Paplan: selyem-atlasz, atlasz-casmir, casmir.
Madracz: lószőr, tehénszőr, afrikai tengerifű.
Függöny és gárnitura: jute, gablon, plüs.
Szőnyegek: futó, terem, minden faj és árban.
Pokrócz: erdélyi, angol és plüs takarók.
Tollak: kül- és belföldi, fosztott és fosztatlan.
Lószőr: I., II., III.

Fésü gyári raktár.

Egy egész ágyberendezés 21 frt.

1 lesteppelt szalmazsák,
1 tengerifü-madracz,
1 keil párna tengeri füvel,
1 párna tollal,
1 perkál vagy Ruge-paplan,
2 lepedő vászonból,
2 paplan-lepedő schifon,
2 párna áthuzó schifon.

Egy egész ágyberendezés 21 forint.

Egy egész ágyberendezés 21 forint.

Egy egész ágyberendezés 21 forint.

Csak 16 krajczár.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

16 krajczáros

16 kr. Kockás szövetek. Csikos szövetek. Voilet mosókelmék. Cartonok. Festők. Batisztok. Oxford. Canavászok. Chiffonok. Vásznak. Törülközők **16 kr.**

csak 16 krajczárért.

Ugyanitten nagy választékban és nagy mennyiségben kaphatók:

Asztalnemüek, ágytakarók, paplanok, csipke, jutte és szövetfüggönyök futószőnyegek, mindennemü vásznak, chiffonok, törülközők, canavászok, csinvatt' butorkelmék, vitorlavásznak.

Továbbá legujabb lodenkelmék, beegek, kreppek, áttört, koczkás, csikos és mindennemü ruhaszövetek, fekete ternok, lüszterek.

Azonkivül női, férfi és gyermekczipők, férfikalapok. Vászon, battiszt, moll selyem, fej- és zsebkendők.

Női-, férfi- és gyermekfehérnemüek nagy választékban és feltünő olcsó áraon kaphatók:

Kilényi Adolf

a kék golyóhoz

kézmü, rövid, norinbergi, fehérnemü és gyermekjáték üzletében
Aradon, főtér, 20-ik szám, Arena-épület.

Csak 16 krajczár.

Csak 16 kr.

Csak 16 kr.

Magyar nyeremény-kölcsön igérvények
huzása 1888. augusztus 14-én
FŐNYEREMÉNY 150,000 frt
Ára 3 frt 50 kr. bélyeggel együtt.

3% osztrák földhitel záloglevél-igérvények
huzás 1888. augusztus 16-án
FŐNYEREMÉNY 50,000 frt
Ára 1 frt 50 kr. bélyeggel együtt.

Kaphatók

Alapittatott 1875-ben.

WALLFISCH ÁRMIN

Alapittatott 1875-ben.

bank- és váltóüzletében ARADON.

384 2—4

Sorsjegyek, állampapirok

valamint helyi papirok vétele és eladása.

Arany, ezüst és külföldi bankjegyek

beváltása és eladása.

Szelvények beváltása.

Kihuzott esedékes és nem esedékes **sorsjegyek**, **záloglevelek** és **földtehermentesitési kötelezvények** leszámitolása.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

5295|1888. sz. k. ü. **Az aradi kir. ügyészségtől.**

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi kir. ügyészség felügyelete alatti aradi központi, radnai, világosi, pécskai, kisjenői, nagybutyini és nagy-halmágyi kir. járásbirósági fogházban letartoztatott elitéltek és vizsgalati foglyok részére 1889. év tartamán által szükséges melegétel és kenyér, nem különben a fogházkorház részére orvosi rendelvény alapján kiszabott élelmi czikkek szállitását illetóleg a kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi augusztus hó 23-án reggeli 10 órakor zárt ajánlatok elfogadásával egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni. A zárt ajánlatok fent mondok napnak reggeli ½10 órájáig fogadtatnak el, és az árlejtés után fognak felbontatni és tárgyaltatni.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 1000 frtot, vagy készpénzben, vagy a tőzsdén jegyzett és a fenálló szabályok szerint e czélra elfogadható magyar értékpapirban a fenti öszeg erejéig bánom pénz fejében letenni, ugyan ilyen biztositék melléklendő a zárt ajánlatokhoz. Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánló előtt az árlejtési feltételek ismeretesek és azoknak magát aláveti.

Az árlejtési feltételek a kir. ügyészség irodájában bármikor megtekinthetők.

Idegen vállalkozók azt, hogy kellő biztositékot nyujtó vagyonnal birnak, és hogy rovatlan elő életü, megbizható egyének, az árlejtés megkezdése előtt hatósági bizonyitványnyal tartoznak igazolni.

Kelt Aradon 1888 évi augusztus hó 8-án.

Barecz György,
kir. ügyész,

1637|888. tkv. 432 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az uj-aradi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy dr. Rittich Antal uj-aradi lakos végrehajtatónak Vuin Mariucza, Gyurgye, Téza, Nicza, és Mária fönlaki lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében 400 frt és jár. iránti (az uj-aradi kir. járásbiróság) területén levő Fönlakon fekvő a fönlaki 255. sz. tjkvben A. I. 3—7. sor 1162., 1601., 1866., 2285., 2734., hrsz. a. foglalt 3/8 urbéri illeteknek végrehajtást szenvedetteket illető felerészből álló ingatlanságra az árverést 921 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1888. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 9 órakor a fönlak községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság becsárának 10%-át vagyis 92 frt 10 krt o. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánompénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Uj-aradon, 1888. évi május hó 29-én.

Az uj-aradi kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Kovács Béla,
kir. aljárásbiró.

ROZSNYAY MATYAS
gyógyszertára

szivesen kinálkozik, minden külföldi vagy belföldi gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbizható hatásu szereket:

Chinin-czukor és chinin-csokoládé,
gyermekeknek könnyen bedaható hideglelési elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadijjal koszoruztok. Mind az öt világrészben el van terjedve.

Mizera csepnek,
dr. Mayer javitott receptje szerint legmegbizhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára, egy üveg 90 kr.

Dorsch halmáj-olaj.
A kereskedésben előforduló minden halmájolajok között a legtisztább és leggyógyhatásosabb. Igen könnyen bevehető. Egy üveg 1 frt.

Circassian.
Biztos hatásu és ártalmatlan szerekből össze állitott hajfestő szer Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Bernatzik fogcsepjei.
Bármely fogfájást azonnal megszüntet. Egy üveg 35 kr.

Serail-arczkenőcs.
Az arczon mutatkozó szeplők, pattanások és májfoltok elüzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépitő hatásában minden más szert feltülmul. Egy tégely 70 kr. és 1 frt.

Anosmin lábpor.
A lábizzadás és feltörés ellen sikeresen használható. Egy doboz 50 kr.

Valódi tokaji bor.
Kitünő minőségüek, dr. Szabó Gyula világhirü pinczéjéből. Ara egy üvegnek 2,80, 3, 3.50, és 4 forint o. é.

árisi hölgypor.
Igen használható az arczbőr finomitására. Egy skatulya 50 kr.

Érztisztitó por,
melynek segélyével arany, ezüst, réz, pakfong és aczél tárgyakat igen kevés fáradsággal tükörfényesre lehet tisztitani. Minden háztartásban használható. Egy adag 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama.
A megfagyott kezet vagy lábat 3—4 nap alatt biztosan meggyógyitja. Egy üveg ára 35 kr.

Lang rheuma ellenes szere.
Mindenféle meghülésből eredt rheumás és csuzos fájdalmak ellen igen hires és keresett szer Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni szere,
mely mindenféle köhögést biztosan gyógyit. Ára 40 krajczár.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta utján is elküldetnek.

Ugyancsak alólirt gyógyszertárában mindennem vegyvizsgálatra megbizások elfogadtatnak és lelkiismeretesen teljesitetnek.

Rozsnyay Mátyás
gyógyszerész.

Arad, szabadság-tér I. szám,
a „szentháromsághoz"

14323|188. sz.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-czikk 39 §-a értelmében a f. évi 3-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 3-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb adótartozásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb adótartozások azonnal a f. évi 3-ik adórészletre pedig augusztus hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján és a végrehatási dijak telszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 3. adórészletre nézve augusztus hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a menynyiben ennek daczára az adóhátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen fognak eladatni.

Aradon. 1888. évi augusztus hó 15-én.

A városi tanács.

2397|888. 431 1—3

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán a Bokszeg, Repszeg, Monyoró, Berza, Algyest és Vojvogyen községekből alakitott XXV-ik egészségügyi kórben, Bokszeg község székhellyel üresedésben levő körorvosi állásra ezennel pályázat nyittatik.

Annak előrebocsájtásával, hogy a választás Bokszeg községe házánál folyó évi **szeptember** hó **25**-én d. e. 10 órakor fog megtartatni, s hogy:

a., az állás 600 frt évi fizetés,

b., éjjeli 40 kr., nappali 20 kr. látogatási dij, és

c., hogy a szkkhelyen köteles leend a halotikémlést 20 kr, dij mellet teljesiteni.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy figyelemmel az 1887., évi XIV. t. cz. ide vonatkozó szakaszaira pályázati kérvényüket alólirottnál folyó évi **Szeptember** hó **24**-ik napjának esteli 6 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Boros-Jenő 1888. Augusztus 10.

Czárán
főszolgabiró.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.